

Milieudienst

Wet geurhinder en veehouderij

Gebiedsvisie

ten behoeve van de

verordening geurhinder en veehouderij

voor de gemeente

Barneveld

Rapport en aanbevelingen
naar aanleiding van een onderzoek passende normen voor de geurbelasting

7 oktober 2008

Wet geurhinder en veehouderij

Gebiedsvisie
ten behoeve van de
verordening geurhinder en veehouderij
voor de gemeente
Barneveld

Rapport en aanbevelingen
naar aanleiding van een onderzoek naar passende normen voor de geurbelasting

In opdracht van : de gemeente Barneveld

Opgesteld door : SRE Milieudienst, afdeling Advies
Keizer Karel V Singel 8
Postbus 435
5600 AK Eindhoven

Auteurs: : Fred Stouthart, Marise Bout en Alex van der Krabben

Contactpersoon : Fred Stouthart
Functie : Senior adviseur landbouw
Telefoon : 040 - 25 94 786
E-mail adres : f.stouthart@milieudienst.sre.nl

Inhoud

Samenvatting	1-14
Gebiedsvisie	
1 Inleiding	1
1.1 Gemeentelijk beleid: verordening en gebiedsvisie	1
1.2 Opdracht en beoogd resultaat	2
1.3 Leeswijzer	3
2 Uitgangspunten en randvoorwaarden	4
2.1 Aandachtspunten uit de Quickscan	4
2.2 Proces verordening en aanhoudingsbesluit	5
2.3 Randvoorwaarden Wet geurhinder en veehouderij	5
2.4 Uitgangspunten reconstructiebeleid	6
2.5 Uitgangspunten gemeente Barneveld	6
3 Gewenste ruimtelijke ontwikkeling en gebiedstypering	11
3.1 Reconstructieplan	11
3.2 Gemeentelijke plannen	11
4 Werkwijze	13
4.1 Verzamelen van gegevens	13
4.2 Aanmaken rekenbestanden	14
4.3 Uitvoeren berekeningen (V-Stacks-gebied)	16
4.4 Interpretatie en analyse resultaten	17
5 Scenario's	18
5.1 Groeiscenario veehouderij	18
5.2 Scenario's andere normen	19
6 Resultaten	22
6.1 Achtergrondbelasting	22
6.2 Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderij	30
6.3 Voorkeursscenario	32
6.4 Toetsing aan de randvoorwaarden Wet geurhinder en veehouderij	33
6.5 Toetsing aan de uitgangspunten reconstructiebeleid	36
7 Conclusies en aanbevelingen	37
Bijlagen	
A. Wet geurhinder en veehouderij - Het weten waard	39
B. Toelichting op de verordening en de procedure	42

Aparte bijlagen met kaartmateriaal

1. Gebiedsindeling Integrale Zonering Reconstructieplan Gelderse Vallei
  2. Zoekgebieden woningbouw
  3. Campings en verblijfsrecreatie
  4. Bronnen en geurgevoelige objecten
  5. Achtergrondbelasting Huidige situatie
  6. Achtergrondbelasting scenario A1
  7. Achtergrondbelasting scenario A2
  8. Achtergrondbelasting scenario B1
  9. Achtergrondbelasting scenario B2
  10. Achtergrondbelasting scenario C1
  11. Achtergrondbelasting scenario C2
  12. Achtergrondbelasting scenario Niets doen, autonome ontwikkeling
  13. Achtergrondbelasting Veller en De Burgt norm 8
  14. Achtergrondbelasting Veller en De Burgt norm 7
  15. Achtergrondbelasting Veller en De Burgt norm 6
-

Gebiedsvisie ten behoeve van de gemeentelijke verordening geurhinder en veehouderij

Samenvatting

In de Verordening geurhinder en veehouderij kunnen in bepaalde gebieden andere dan de wettelijke normen worden gesteld voor de geurbelasting van veehouderijen op geurgevoelige objecten.

De (ontwerp)verordening voor de gemeente Barneveld stelt de volgende normen voor de maximale geurbelasting:

- een waarde van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de zoekgebieden voor woningbouw (Barneveld Noord, Kootwijkerbroek Oost en West, Voorthuizen en Zwartebroek);
- een waarde van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de bestaande woonkern en zoekgebied voor woningbouw De Glind;
- een waarde van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor zoekgebied voor woningbouw Veller en De Burgt (Barneveld Zuid);
- een waarde van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de gebieden met campings en verblijfsrecreatie;
- een waarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor het Landbouwontwikkelingsgebied.

De normstelling is onderbouwd in de gebiedsvisie geurhinder en veehouderij.

Buiten de gebieden genoemd in de verordening, dus voor het overige grondgebied van de gemeente, gelden de wettelijke standaardnormen. Dit wil zeggen dat de waarde voor de maximale geurbelasting op de bestaande woonkernen (bebouwde kom) $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bedraagt en voor het overige buitengebied $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Dit is de samenvatting van de gebiedsvisie geurhinder en veehouderij. Deze samenvatting bevat de belangrijkste motiveringen voor de onderbouwing van de normstelling die in de (ontwerp)verordening is neergelegd.

Ter informatie is in bijlage A de Wet geurhinder en veehouderij samengevat.

Inleiding

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder veehouderij (Wgv) in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. De veehouderijen moeten voldoen aan individuele wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De wet biedt de gemeente de mogelijkheid een eigen geurbeleid te voeren en daarmee af te wijken van de wettelijke normen (binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte). Daarvoor moet op gebiedsniveau worden gezocht naar normen die passen bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. De gevonden normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De verordening wordt onderbouwd met een gebiedsvisie.

Proces verordening en aanhoudingsbesluit

Op 3 april 2008 heeft de gemeenteraad besloten om te onderzoeken of andere normen bij verordening gesteld moeten worden. Om ongewenste ontwikkelingen in de veehouderij te voorkomen is tegelijk ook een aanhoudingsbesluit met doorbrekingsmogelijkheid voor de gehele gemeente Barneveld genomen. Deze bevriest de vergunningverlening aan veehouderijen in beginsel voor een periode van één jaar. Voor het verstrijken van deze termijn moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere normen bij de gemeenteraad aanhangig zijn gemaakt¹. De gemeente Barneveld heeft besloten het verlopen van het oude aanhoudingsbesluit omtrent de recreatieterreinen te sauveren door tijdig voor 7 juni 2008 de (ontwerp)verordening aanhangig te maken bij de raad door deze samenvatting en de ontwerp verordening ter eventuele bespreking tijdig onder de aandacht te brengen van de raad in de raadsvergadering 14 mei 2008. Op 24 april 2008 is de gebiedsvisie gepresenteerd aan de commissie Grondgebied. Op 8 mei 2008 zijn de ontwerp gebiedsvisie en de ontwerp verordening gepubliceerd en vanaf 14 mei 2008 gedurende 6 weken ter inspraak ter inzage gelegd. De verordening zal na de verwerking van de inspraak op 7 oktober 2008 door de raad kunnen worden vastgesteld zodat deze met ingang van 9 oktober 2008 in werking treedt en het aanhoudingsbesluit vervalt.

Aandachtspunten voor de gebiedsvisie

Voorafgaand aan de gebiedsvisie is een Quickscan uitgevoerd (september - december 2007) en zijn geurcontouren voor belangrijke zoekgebieden woningbouw in beeld gebracht. Daarbij zijn belangrijke aandachtspunten naar voren gekomen voor de gebiedsvisie. Deze zijn: de te verwachten groei van de veehouderij, de ontwikkeling van het landbouwontwikkelingsgebied, de geurbelasting op de woonkernen en de campings en verblijfsrecreatie en de normstelling in de zoekgebieden voor woningbouw. Op basis van deze aandachtspunten is besloten tot het opstellen van een gebiedsvisie en daarin te zoeken naar bij het gebied passende normen voor de geurbelasting. Vanwege de ligging van het landbouwontwikkelingsgebied (gedeeltelijk op het grondgebied van Barneveld en gedeeltelijk op het grondgebied van Ede) en de ligging van het zoekgebied Veller (Barneveld Zuid - grens met Ede) hebben beide gemeenten overleg gevoerd over het voornemen andere waarden voor de maximale geurbelasting vast te leggen in een verordening.

---

¹ Anders vervalt het aanhoudingsbesluit. Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat het definitieve besluit over de verordening is genomen en in werking is getreden. Ligt dit ontwerpbesluit er niet binnen één jaar, dan vervalt het aanhoudingsbesluit.

Doel en uitgangspunten voor de gebiedsvisie

De Wgv stelt in artikel 8 een aantal eisen aan de gebiedsvisie. Bij het bepalen van andere normen betreft de gemeenteraad:

- de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied;
- de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
- het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en
- de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.

In artikel 9 van de Wgv is bepaald dat de verordening pas vastgesteld kan worden na overleg met de buurgemeenten. Dit overleg is alleen nodig wanneer de andere normen effecten hebben voor de buurgemeenten. Immers, een andere norm voor geurgevoelige objecten in een grensgebied kan van invloed zijn op de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen direct buiten de gemeentegrens.

De gemeente Barneveld heeft met het geurbeleid dat op basis van de Wgv kan worden vormgegeven als doel de gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Dit geldt voor woningbouw, recreatie en toerisme en ontwikkeling van de veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied. Met het oog op het verwezenlijken van deze doelstelling zijn voor het opstellen van de gebiedsvisie de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- De onderstaande streefwaarden voor de maximale achtergrond geurbelasting voor de volgende gebieden:

- De woonkernen Barneveld, Garderen, Kootwijk, Stroe, Terschuur, Voorthuizen, en Zwartebroek	10 ou _E /m ³ ;
- De woonkernen Kootwijkerbroek en De Glind	14 - 20 ou _E /m ³ ;
- Campings en verblijfsrecreatie	10 ou _E /m ³ ;
- Industrierterreinen	10-20 ou _E /m ³ ;
- Extensiverings- en verwevingsgebieden	20 ou _E /m ³ ;
- LOG	32 ou _E /m ³ .
- ruimte voor woningbouwplannen rond de woonkernen uitgaande van de bovenstaande streefwaarden voor de woonkernen;
- ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied;
- groeiverwachtingen voor de intensieve veehouderij: extensiveringsgebieden en zone van 250 rond de bestaande woonkernen 0%, verwevingsgebieden 15% en het landbouwontwikkelingsgebied 30%;

Voor het gemeentelijke beleid zijn ook de afspraken met betrekking tot geurhinder uit het Reconstructieplan van belang. Het uitgangspunt voor de reconstructie is dat de meest urgente knelsituaties vooral in de dorpsranden worden opgelost.

Opstellen gebiedsvisie

In de gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het hanteren van andere normen moet conform de wet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van een gebied. De door de gemeente gewenste ruimtelijke

ontwikkelingen in een gebied zijn beschreven in het bestemmingsplan, het Reconstructieplan, een structuurvisie en dergelijke.

Achtergrondbelasting en beoordeling leefklimaat

Andere normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de gebiedsvisie opnemen en deze in verband brengen met de gewenste geursituatie. Daarvoor wordt de achtergrondbelasting² ten gevolge van meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de andere individuele normen (ook wel voorgrondbelasting² genoemd). De achtergrondbelasting is een maat voor het leefklimaat. Dit betekent dat bij het bepalen van andere normen de gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening heeft gehouden met het leefklimaat. Dit gaat als volgt in zijn werk.

Werkwijze bij het opstellen gebiedsvisie

Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Door in de rekenmodule de *individuele normen voor de voorgrondbelasting* die van belang zijn voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager respectievelijk hoger. De individuele normen voor de voorgrondbelasting verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (Reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied, wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Scenario's normstelling

De Quicksan bevat een scenario waarbij de veehouderij de beschikbare emissieruimte geheel opvult. Dit worstcase-scenario was nuttig om de mogelijke knelpunten als gevolg van de geurbelasting door veehouderijen in de gemeente in beeld te brengen. Maar een worstcase-scenario dat uitgaat van het volledig opvullen van de emissieruimte is niet realistisch³. Veel bedrijven hebben namelijk niet de mogelijkheid om volledig op te vullen. Dit kan een bedrijfseconomische achtergrond hebben of het gevolg zijn van ammoniak of andere milieuraandvoorwaarden in de vergunning. Daarnaast stelt het Reconstructieplan beperkingen aan

---

² De *achtergrondbelasting* is de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

Met de *voorgndbelasting* wordt de geurbelasting van een individuele veehouderij bedoeld en wel van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur op het geurgevoelige object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dicht bij het geurgevoelige object is gelegen. Bij de vergunningverlening wordt de aanvraag van een individuele veehouderij getoetst aan de norm voor de maximale voorgrondbelasting. Wanneer de voorgrondbelasting de waarde van de norm overschrijdt, dan wordt de vergunning geweigerd. Blijft de voorgrondbelasting onder de waarde van de norm, dan kan de vergunning worden verleend (tenminste, voor wat betreft het aspect geur in de vergunningverlening).

Zowel de voorgrondbelasting als de achtergrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder (leefklimaat). Uit onderzoek is gebleken dat bij gelijke belastingen de geurhinder als gevolg van de voorgrondbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgrondbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgrondbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt.

³ Gegeven de wettelijke normen (3 ou_e/m³ bebouwde kom; 14 ou_e/m³ buitengebied) hebben de veehouderijen een bepaalde emissieruimte. De Wgv staat het opvullen daarvan niet in de weg. Andere belemmeringen kunnen er wel toe leiden dat een bedrijf niet in staat is om zijn geur-emissieruimte volledig op te vullen.

de uitbreiding van bouwblokken in extensiveringsgebieden en in mindere mate ook in de verwevingsgebieden tenzij in het verwevingsgebied sprake is van een duurzame locatie. In de gebiedsvisie is om voornoemde reden een worstcase-scenario niet opgenomen. Uitgegaan is van een realistische groeiverwachting voor de intensieve veehouderij in de komende jaren: extensiveringsgebieden en zone van 250 rond de bestaande woonkernen 0%, verwevingsgebieden 15% en het landbouwontwikkelingsgebied 30% (pagina 3, het vierde uitgangspunt).

Om de hiervoor besproken doelen en uitgangspunten te verwezenlijken zijn meerdere scenario's met verschillende normstellingen doorgerekend op de effecten voor de achtergrondbelasting en de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij. De verschillende normstellingen zijn gerelateerd aan de gebiedsindeling van de reconstructie (landbouwontwikkelingsgebied, verwevingsgebieden, extensiveringsgebieden), de woonkernen met een bufferzone van 250 meter daaromheen en de zoekgebieden woningbouw. In alle scenario's is gerekend met de hiervoor aangehaalde verwachte groei voor de veehouderij

De volgende normstellingen in ou_E/m^3 zijn doorgerekend op de gevolgen voor de achtergrondbelasting.

Gebied	Norm (ou_E/m^3)	Eventuele bufferzone of zoekgebied	Norm (ou_E/m^3)
➤ Woonkernen Barneveld en Voorthuizen	3 - 2 - 1	250 rond woonkernen zoekgebied Veller en De Burgt zoekgebied Voorthuizen	14 - 6 6, 7, 8 6
➤ Woonkern Kootwijkerbroek	3 - 2	250 rond woonkernen zoekgebieden Kootwijkerbroek West en Oost	14 - 6 6
➤ De Glind	3 - 6	zoekgebied De Glind*	6
➤ Overige woonkernen (Zwartebroek, Stroe, Terschuur, Kootwijk, Garderen)	3	250 rond woonkernen zoekgebieden bij de woonkernen	14 - 6 6
➤ Verwevingsgebied	14		
➤ Landbouwontwikkelingsgebied	20 - 25		
➤ Campings en verblijfsrecreatie	2 - 3 - 8		
➤ Industrierrein	14		

* Geen bufferzone van 250 meter rond De Glind

In de periode van september 2007 tot en met maart 2008 zijn meerdere combinaties van normstellingen doorgerekend. Niet in een keer, maar in fasen naar aanleiding van tussentijdse presentaties van resultaten. Het betrof een zoektocht naar een balans met enerzijds het belang van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij en anderzijds het belang van het woon- en leefklimaat voor de woonkernen, het buitengebied en voor woningbouwplannen of woningen.

Naast de huidige situatie zijn voor zeven scenario's de gevolgen voor de achtergrondbelasting bepaald:

- een scenario "niets doen" waarin de wettelijke normen worden gehanteerd ($3\ ou_E/m^3$ bebouwde kom; $14\ ou_E/m^3$ buitengebied);

- Scenario A: de woonkernen Voorthuizen en Barneveld een norm $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, Kootwijkerbroek op $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en de campingterreinen / verblijfsrecreatie op $2 - 3 - 8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Er zijn twee varianten op scenario A, namelijk met of zonder bufferzone van 250 meter rond de woonkernen met een norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (NB. De Glind heeft geen Bufferzone). In het LOG wordt een norm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gehanteerd. Voor de overige gebieden gelden de wettelijke waarden voor de maximale geurbelasting;
- scenario B: de woonkernen Voorthuizen en Barneveld een norm $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, Kootwijkerbroek op $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en de campingterreinen / verblijfsrecreatie op $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Er zijn twee varianten op scenario A, namelijk met of zonder bufferzone van 250 meter rond de woonkernen met een norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (NB. De Glind heeft geen Bufferzone). In het LOG wordt een norm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gehanteerd. Voor de overige gebieden gelden de wettelijke waarden voor de maximale geurbelasting;
- Scenario C: waarin de maximale waarde voor de geurbelasting op de woonkernen overeenkomt met de wettelijke ($3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) en alleen andere normen worden gehanteerd in het LOG, namelijk 20 of $25 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (respectievelijk de varianten C1 en C2) en voor de campingterreinen en verblijfsrecreatie een norm van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

In deze samenvatting is alleen het voorkeurscenario C opgenomen met een geurnorm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (C1) voor het landbouwontwikkelingsgebied. Dit omdat er weinig verschillen waarneembaar zijn tussen de scenario's voor wat betreft de achtergrondbelasting. De verschillen op detailniveau worden in hoofdstuk 6 van dit rapport besproken. Gebruikmakend van de conclusies wordt in deze samenvatting de onderbouwing geleverd voor het voorkeursscenario. Daarnaast is de voorkeur vergeleken met de huidige vergunde situatie en het scenario waarin de wettelijke normen worden gehanteerd (= scenario 'niets doen', geen verordening).

In het onderstaande schema zijn de scenario's samengevat.

Gebiedsvisie Wet geurhinder en veehouderij: gehanteerde normstelling en groeiverwachting voor de veehouderij voor het voorkeurscenario C1, het scenario 'niets doen' (hanteren wettelijke normen; geen verordening). Voor de huidige situatie wordt uitgegaan van de vigerende vergunning.

Normstelling (ou _E /m ³)	Scenario's		Huidige situatie
	C1 voorkeur	N 'niets doen'	
Bebouwde kom			Normstellingen of groeiscenario's zijn niet van toepassing
- woonkernen	3	3	
- zoekgebieden	6	14	
- Zoekgebied Veller en De Burgt	6, 7, 8	14	De situatie die overeenstemt de verleende vergunningen wordt in beeld gebracht
Buitengebied			
- campings en verblijfsrecre.	8	3	
- industrieterreinen	14	14	
- extensiveringsgebieden	14	14	
- verwevingsgebieden	14	14	
- Landbouwontwikkelingsgebied (LOG)	20	14	
Groei veehouderij			
- extensivering	0%	0%	
- verweving	+15%	+15%	
- landbouwontwikkelingsgebied (LOG)	+30%	+30%	

Samenvatting van de resultaten van de scenarioberekeningen

Achtergrondbelasting Resultaten per gebied gemiddeld (uitgedrukt in ou_E/m^3)	Huidige situatie (vergund)	Scenario's	
		C1 voorkeur	N 'niets doen'
Woonkernen			
- Barneveld	4	5	5
- De Glind	7	7	7
- Garderen	3	3	3
- Kootwijk	0	0	0
- Kootwijkerbroek	10	15	15
- Stroe	6	8	8
- Terschuur	7	7	7
- Voorthuizen	4	4	4
- Zwartebroek	8	8	8
Zoekgebieden woningbouw			
- Veller en De Burgt (Barneveld Z.)	8	9	10
- Barneveld Noord	7	7	9
- De Glind	4	6	5
- Garderen Zuid	2	3	2
- Kootwijkerbroek West	11	17	17
- Kootwijkerbroek Oost	10	17	17
- Stroe	8	11	11
- Voorthuizen Zuid	8	9	8
- Zwartebroek	7	8	8
Campings en verblijfsrecreatie			
- campinggebied Noord Oost	6	7	6
- overige campinggebieden	4	5	5
Buitengebied			
- verweving	7	7	7
- extensivering natuur	1	1	1
- landbouwontwikkelingsgebied LOG)	17	21	20

Samenvatting van de resultaten van de scenarioberekeningen - vervolg

Knelpunten achtergrondbelasting Aantal locaties met achtergrond geurbelasting hoger dan de streefwaarde	Huidige situatie (vergund)	Scenario's	
		C1 voorkeur	N 'niets doen'
Woonkernen (aantal ijkpunten)(*)			
- Barneveld: <i>streefwaarde 10 ou_E/m³</i>	4	10	10
- De Glind: <i>streefwaarde 14 ou_E/m³</i>	1	1	1
- Garderen: <i>streefwaarde 14 ou_E/m³</i>	4	4	4
- Kootwijk: <i>streefwaarde 14 ou_E/m³</i>	0	0	0
- Kootwijkerbroek: <i>streefw. 14 ou_E/m³</i>	11	16	11
- Stroe: <i>streefwaarde 14 ou_E/m³</i>	1	1	1
- Terschuur: <i>streefwaarde 14 ou_E/m³</i>	3	4	3
- Voorthuizen: <i>streefwaarde 10 ou_E/m³</i>	1	3	4
- Zwartebroek: <i>streefwaarde 14 ou_E/m³</i>	3	4	3
Buitengebied (aantal objecten)			
- extensivering natuur: <i>streefw. 20 ou_E/m³</i>	2	2	2
- verweving: <i>streefwaarde 20 ou_E/m³</i>	30	77	196
- landbouwontw.gebied <i>streefw. 32 ou_E/m³</i>	4	19	7
Resultaten ontwikkeling veehouderij: groei in emissieruimte, ou_E/m³	Huidige situatie (vergunde odour units)	Scenario's	
		C1 voorkeur	N 'niets doen'
Totaal			
- bebouwde kom	131.483	131.483	131.483
- verweving	5.879.736	7.626.778	7.589.749
- extensivering natuur	1.150	1.150	1.150
- landbouwontwikkelingsgebied LOG)	4.268.708	7.910.436	7.127.111

(*) Voor de rekensnelheid zijn rond de woonkernen in de buitenste schil ijkpunten aangehouden. Binnen de woonkernen kunnen dit per ijkpunt meerdere overbelaste objecten betreffen.

Resultaten

De effecten van bovenstaande scenario's zijn doorerekend en vergeleken met de huidige situatie. Daarbij is gelet op de achtergrondbelasting als maat voor het leefklimaat, het aantal gevoelige objecten of ijkpunten waarop de achtergrondbelasting hoger is dan de gekozen streefwaarde en de effecten voor de veehouderij (ontwikkelingsmogelijkheden). In de twee tabellen op de vorige pagina's zijn de resultaten samengevat. Het volgende blijkt.

Achtergrondbelasting woonkernen

- Een zeer lage achtergrondbelasting respectievelijk 0 en $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ komt voor in de woonkernen Kootwijk en Garderen. Deze waarden voor de achtergrondbelasting worden niet beïnvloed door de groei van de veehouderij in de toekomst. Deze blijft zowel in de huidige als in de toekomstige situatie onveranderd laag en wordt beoordeeld als een zeer goed leefklimaat. Als gevolg van de zeer lage achtergrondbelasting komen in Kootwijk geen overschrijdingen van de streefwaarden van de achtergrondbelasting voor. In Garderen komen wel overschrijdingen voor, maar een beperkt aantal en zijn het gevolg van enkele veehouderijen nabij de woonkern. Groei van deze bedrijven in de toekomst valt niet te verwachten gezien de ligging nabij kwetsbare natuurgebieden.
- Een lage achtergrondbelasting van 4 tot $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ komt voor in de woonkernen Barneveld, De Glind, Stroe Terschuur, Voorthuizen en Zwartebroek. Deze waarden voor de achtergrondbelasting worden niet of beperkt beïnvloed door andere waarden voor de geurnormen of de groei van de veehouderij in de toekomst. Alleen in Barneveld en Stroe kan de achtergrondbelasting in de toekomst een tot twee odour units toenemen. Verder blijft deze zowel in de huidige als in de toekomstige situatie op een redelijk laag niveau dat als een goed leefklimaat wordt beoordeeld. Als gevolg van de redelijk lage achtergrondbelastingen is het aantal overschrijdingen van de streefwaarden voor de achtergrondbelasting beperkt. Deze kan in de toekomst wel toenemen als gevolg van hogere geurnormen in het landbouwontwikkelingsgebied en / of de groei van de veehouderij (met uitzondering van de Glind). Andere geurnormen en de veronderstelde groei van de veehouderij hebben effect op de achtergrondbelasting op de randen van de woonkernen (hogere belastingen en meer overschrijdingen van de streefwaarden), maar beïnvloeden de gemiddelde achtergrondbelasting niet of in beperkte mate.
- Kootwijkerbroek ligt midden in het buitengebied omgeven door veel veehouderijen. Dit buitengebied is in het Reconstructieplan aangemerkt als Landbouwontwikkelingsgebied. Als gevolg daarvan is de achtergrondbelasting als gevolg van geuremissie van de veehouderij gemiddeld hoger in vergelijking met andere woonkernen. Dit blijkt uit de huidige achtergrondbelasting op de woonkern Kootwijkerbroek van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. In de toekomst kan de achtergrondbelasting oplopen tot $15 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit is het gevolg van hogere waarden voor de voor de geurnormen en de groei van de veehouderij. Ondanks de gemiddeld hogere achtergrondbelasting blijft het aantal overschrijdingen en de mogelijke toename daarvan in de toekomst beperkt. De achtergrondbelasting bedraagt maximaal $25 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, hetgeen een overschrijding betekent van $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van de streefwaarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit is voorstelbaar gezien de ligging van Kootwijkerbroek midden in het LOG waar een streefwaarde van $32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ geldt. De randen van de woonkern zijn te beschouwen als overgangsgebieden waar een hogere belasting geaccepteerd kan worden.

Achtergrondbelasting op zoekgebieden voor woningbouw

De achtergrondbelasting op de zoekgebieden voor woningbouw komen in grote lijnen overeen met de hiervoor besproken resultaten voor de woonkernen. In de zoekgebieden De Glind, Garderen en Zwarteboek is het niveau van de achtergrondbelasting vergelijkbaar of iets lager dan die op de woonkernen. Het niveau van de achtergrond geurbelasting ligt in de overige zoekgebieden - Veller en De Burgt (Barneveld Zuid), Barneveld Noord, Kootwijkerbroek West, Kootwijkerbroek Oost, Stroe en Voorthuizen Zuid - enkele odour units hoger dan op de woonkernen. Dit is niet verwonderlijk, nieuwe woningbouw kan over het algemeen alleen plaatsvinden aan de randen van de woonkernen (inbreiding daargelaten). Met andere woorden, er wordt in het buitengebied naar de veehouderijen toe gebouwd. Een hogere geurbelasting kan dan worden verwacht.

Voor zoekgebied Veller en De Burgt (Barneveld Zuid) is in het kader van deze gebiedsvisie de achtergrond geurbelasting berekend bij een normstelling van 7 en 8 ou_E/m^3 . Uit de resultaten blijkt dat bij deze normstelling de achtergrondbelasting nauwelijks toeneemt en vergelijkbaar is met die van 6 ou_E/m^3 zoals hiervoor voor het scenario C1 is beschreven.

Achtergrondbelasting op de campings en verblijfsrecreatie

De achtergrondbelasting op de gebieden voor kamperen en verblijfsrecreatie is in de toekomstige situatie enkele odour units hoger dan in de huidige situatie en is gemiddeld genomen laag 5 - 7 ou_E/m^3 . Dit betekent een goed leefklimaat.

Achtergrondbelasting in het buitengebied

De achtergrondbelasting in de *extensiveringsgebieden* natuur is zeer laag en bedraagt 1 ou_E/m^3 , zowel in de huidige als de toekomstige situatie. Het leefklimaat in deze gebieden wordt beoordeeld als zeer goed.

De achtergrondbelasting in de *verwevingsgebieden* is relatief laag en bedraagt 7 ou_E/m^3 , zowel in de huidige als de toekomstige situatie. Het leefklimaat in deze gebieden wordt beoordeeld als goed.

Het aantal locaties waarop de streefwaarden voor de geurbelasting wordt overschreden neemt in de toekomst fors toe: van 30 in de huidige situatie tot 196 bij autonome ontwikkeling van de verwevingsgebieden. Onder scenario C1 is het aantal overschrijdingen beperkt tot 77. Dit is het gevolg van de lagere geurnormen in de zoekgebieden voor woningbouw. De geurnorm van 6 ou_E/m^3 in de zoekgebieden beperkt de ontwikkeling van de veehouderijen in de omgeving (NB. De zoekgebieden liggen in het buitengebied waar momenteel een norm van 14 ou_E/m^3 van toepassing is).

Ook in het *landbouwontwikkelingsgebied* is de achtergrondbelasting relatief laag. In de huidige situatie is deze 17 ou_E/m^3 en de toekomst ca 20 ou_E/m^3 . Dit wordt beoordeeld als matig. Het scenario C1 met een hogere geurnorm is nagenoeg gelijk aan de achtergrondbelasting bij de autonome ontwikkeling van het gebied ('niets doen'). De toename van de achtergrondbelasting leidt tot een beperkte toename van het aantal overschrijdingen van de streefwaarde.

Groei van de veehouderij

De groeimogelijkheden voor de veehouderij onder de verschillende scenario's worden onderscheiden naar de integrale zonering van de Reconstructie.

- In of op de rand van de bebouwde kom bevinden zich nog 19 intensieve veehouderijen. Deze hebben geen uitbreidingsmogelijkheden meer (op slot, emissiestandstill). De geurmissie als gevolg van deze bedrijven kan in de toekomst niet toenemen.

- In het extensiveringgebied natuur bevindt zich een beperkt aantal veehouderijen. Verondersteld wordt dat deze niet zullen groeien. De geurmissie als gevolg van deze bedrijven kan in de toekomst niet toenemen.
- Ten opzichte van de huidige situatie zal de emissie geurstoffen als gevolg van de verwachte groei van de veehouderij in de verwevingsgebieden tot 30% toenemen. Deze toename komt overeen met de verwachte toename bij de autonome ontwikkeling ('niets doen'). Gemiddeld genomen wordt de veehouderij niet beperkt door andere (lagere) normen in andere gebieden.
- Ten opzichte van de huidige situatie zal de emissie geurstoffen als gevolg van de verwachte groei van de veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied tot 85% toenemen. Bij een autonome ontwikkeling ('niets doen') van het gebied is de toename 67%. Het verschil tussen beide van 18% geuremissie is het gevolg van de hogere geurnorm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ die gehanteerd wordt onder scenario C1 (in het scenario 'niets doen' is de wettelijke norm van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gehanteerd).

Conclusies

Het scenario C1 biedt de meeste groeimogelijkheden voor de veehouderij, zowel in de verwevingsgebieden als in het landbouwontwikkelingsgebied. In vergelijking met autonome ontwikkeling worden de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied substantieel verbeterd door het hanteren van een hogere geurnorm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ ($14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bij autonome ontwikkeling; 'niets doen').

Ondanks de groei van de veehouderijen in de verwevingsgebieden en het landbouwontwikkelingsgebied zijn de gevolgen voor het leefklimaat beperkt. Dit geldt voor de woonkernen, zoekgebieden, gebieden met campings en verblijfsrecreatie en de verwevingsgebieden. Het leefklimaat is goed tot zeer goed en slechts enkele odour units hoger dan in de huidige situatie. Scherpere normen voor de woonkernen zijn daarom niet nodig. Gelet op de hogere achtergrondbelasting aan de randen van de woonkernen en in de zoekgebieden is een andere norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wel op zijn plaats. De nabijgelegen veehouderijen worden beperkt ten gunste van de bescherming van het leefklimaat. Hierdoor wordt woningbouw voor de toekomst veilig gesteld. Daarbij moet opgemerkt worden dat de achtergrondbelasting op de zoekgebieden aanvaardbaar is en geen belemmering vormt voor woningbouw.

Om voldoende rekening te houden met belangen van de veehouderijen in de gemeente Ede en in het LOG is een voorgrond geurbelasting van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ aanvaardbaar voor het zoekgebied Veller en De Burgt geacht.

In de landbouwontwikkelingsgebieden is de achtergrondbelasting relatief laag en bedraagt in de toekomst ca. $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ hetgeen resulteert in een matig leefklimaat. Als gevolg van de ontwikkeling van het landbouwontwikkelingsgebied is de geurbelasting op de woonkern Kootwijkerbroek relatief hoog met $15 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit is niet verwonderlijk gezien de ligging van deze woonkern midden in het landbouwontwikkelingsgebied. Gelet hierop kan de geurbelasting als aanvaardbaar worden beschouwd.

Toepassing van een norm voor de voorgrondbelasting $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op de campings en verblijfsrecreatie biedt voldoende ruimte voor de veronderstelde groei van de veehouderij in de omgeving (26% groeirimte).

Het scenario C1 met andere geurnormen voor het LOG en de zoekgebieden voldoet aan alle randvoorwaarden en uitgangspunten welke zijn gesteld door de gemeente en de Wet geurhinder en veehouderij. Het betreft:

- de streefwaarden voor de maximale achtergrondbelasting in verband met het leefklimaat;
- ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij, met name in het landbouwontwikkelingsgebied;
- de eisen die door de Wgv worden gesteld aan de verordening, namelijk het rekening houden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, de huidige en te verwachten geursituatie in het gebied, het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging.

Ook heeft het vereiste overleg met buurgemeenten plaatsgevonden. Met de gemeente Ede heeft overleg (ambtelijk en bestuurlijk) plaatsgevonden over de mogelijkheden en geurnormen in het landbouwontwikkelingsgebied en het ontwikkelen van het zoekgebied Veller en De Burgt. Voor dit zoekgebied wordt een geurnorm van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voorgesteld om de gewenste woningbouw mogelijk te maken. De omvang van de geurcontouren rond de in Ede liggende bedrijven is dan beperkt. De achtergrondbelasting op het gebied is vergelijkbaar met die bij een geurnorm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit

betekent dat het leefklimaat voor de toekomstige bewoners is bij een geurnorm van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gelijkwaardig is aan die bij een geurnorm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (beoordeeld als goed).

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat scenario C1 de gewenste balans tot stand brengt tussen het belang van de veehouderij en het belang van bescherming van het leefklimaat. Naar de toekomst toe wordt het leefklimaat in de woonkernen afdoende beschermd tegen hoge geurbelastingen, blijft er ruimte behouden voor woningbouwplannen en heeft de veehouderij voldoende mogelijkheden voor ontwikkeling.

Aanbeveling

- ⇒ Andere dan de wettelijke waarden vast te leggen in een verordening geurhinder en veehouderij voor de volgende gebieden en met de volgende bijbehorende waarde:
  - een waarde van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de zoekgebieden voor woningbouw (Barneveld Noord, De Glind, Kootwijkerbroek Oost en West, Voorthuizen en Zwartebroek);
  - een waarde van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor zoekgebied Veller en De Burgt (Barneveld Zuid);
  - een waarde van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de gebieden met campings en verblijfsrecreatie;
  - een waarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor het Landbouwontwikkelingsgebied.
- ⇒ Op het overige grondgebied van de gemeente geen andere normen vast te leggen en de wettelijke standaardnormen hanteren (dit hoeft niet in de verordening te worden vastgelegd).
- ⇒ De ontwikkelingen in de gemeente Barneveld te monitoren en eens per twee jaar te evalueren of het beleid van de gemeente en de verordening aanpassing behoeft. De voorgaande conclusies zijn immers gebaseerd op de veronderstelde te verwachten groei van de veehouderij in de komende jaren. Dit is een toekomstscenario die in werkelijkheid mee of tegen kan vallen met als gevolg dat ook de geurbelasting binnen de gemeente lager of hoger kan zijn dan nu in deze gebiedsvisie is voorzien.

1 Inleiding

De Wet geurhinder veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. De veehouderijen moeten voldoen aan individuele wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De gemeenten mogen van deze wettelijke normen afwijken⁴ en een eigen geurbeleid opstellen. Daarmee biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht naar passende normen. De afwijkende normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De verordening wordt onderbouwd met een gebiedsvisie. Bijlage A geeft een samenvatting van de Wgv.

De gemeente Barneveld heeft de SRE Milieudienst benaderd voor het opstellen van een gebiedsvisie en een conceptverordening. De door de gemeente verstrekte opdracht is verwoord in paragraaf 2.2.

1.1 Gemeentelijk geurbeleid: verordening en gebiedsvisie

Wanneer een gemeente afwijkende normen wil hanteren voor de vergunningverlening dan moet er veel gebeuren. De afwijkende normen moeten in een verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een evaluatie van de geurbelasting van het gebied. Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de *achtergrondbelasting* in het gebied⁵. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de *voorgroundbelasting*⁵ waaraan bij de vergunningverlening wordt getoetst, aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger.

De individuele normen voor de voorgroundbelasting verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (Reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat

---

⁴ Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte.

⁵ De *achtergrondbelasting* is de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object.

Met de *voorgroundbelasting* wordt de geurbelasting van een individuele veehouderij bedoeld en wel van die veehouderij (de dominante veehouderij) welke de meeste geur op het geurgevoelige object veroorzaakt, hetzij omdat het een grote veehouderij betreft, hetzij omdat de veehouderij dicht bij het geurgevoelige object is gelegen. Bij de vergunningverlening wordt de aanvraag van een individuele veehouderij getoetst aan de norm voor de maximale voorgroundbelasting. Wanneer de voorgroundbelasting de waarde van de norm overschrijdt, dan wordt de vergunning geweigerd. Blijft de voorgroundbelasting onder de waarde van de norm, dan kan de vergunning worden verleend (tenminste, voor wat betreft het aspect geur in de vergunningverlening).

Zowel de voorgroundbelasting als de achtergrondbelasting is van belang voor het bepalen van de verwachte hinder (leefklimaat). Uit onderzoek is gebleken dat bij gelijke belastingen de geurhinder als gevolg van de voorgroundbelasting hoger is dan als gevolg van de achtergrondbelasting. Als vuistregel geldt dat de voorgroundbelasting bepalend is voor de hinder als de voorgroundbelasting meer dan de helft van de achtergrondbelasting bedraagt.

(meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen voor de voorgrondbelasting aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Ook de minimum afstanden voor “de vaste afstand dieren” kunnen op basis van een gebiedsvisie naar boven of naar beneden worden bijgesteld.

Kortom, in de gebiedsvisie wordt gezocht naar bij het gebied passende individuele normen voor de voorgrond geurbelasting als gevolg van veehouderijen en de daarmee samenhangende achtergrondbelasting.

Samenvattend

Het uitvoeren van de gebiedsvisie is gericht op het vinden van andere normen voor de geurbelasting en daarmee een onderbouwing te leveren voor de gemeentelijke verordening. De basis vormt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied zoals deze zijn verwoord in bestaande plannen voor woningbouw, bedrijventerreinen, recreatie en toerisme en landbouwontwikkeling. De huidige situatie wordt vergeleken met de te verwachten situatie.

Bijlage B bevat informatie over de procedurele aspecten van het opstellen van een verordening.

1.2 Opdracht en beoogd resultaat

De gemeente Barneveld wil haar ruimtelijke plannen op basis van een verantwoord geurbeleid tot ontwikkeling brengen. Daarvoor heeft zij de SRE Milieudienst benaderd met de vraag om een gebiedsvisie en een ontwerpverordening op basis van de Wgv op te stellen. Het opstellen van de gebiedsvisie is gericht op het vinden van andere normen voor de geurbelasting. De opdracht is als volgt geformuleerd.

1. Opstellen van een gebiedsvisie

Onderzoek naar passende individuele geurnormen voor deelgebieden binnen de gemeente. In een deelgebied wordt uitgegaan van een gewenste acceptabele achtergrondbelasting van waaruit de bijbehorende individuele normen worden bepaald. Gedacht wordt aan een differentiatie van normen naar gebied (bebouwde kom, verwevingsgebied, landbouwontwikkelingsgebied en dergelijke).

2. Opstellen conceptverordening met andere normen

Op basis van de gebiedsvisie wordt een conceptverordening opgesteld (een voorstel voor het hanteren van andere normen). Deze gaat vergezeld van een kaart met begrenzing van de gebieden waarbinnen een bepaalde normstelling gaat gelden.

1.3 Leeswijzer

De op deze inleiding volgende hoofdstukken van dit rapport zijn geheel gewijd aan de gebiedsvisie. Hierin is de onderbouwing voor de conceptverordening te vinden. De conceptverordening zelf is een apart document en niet in dit rapport opgenomen.

Hoofdstuk 2 behandelt de uitgangspunten en randvoorwaarden waarbinnen de gebiedsvisie is opgesteld. Voorafgaand aan de gebiedsvisie is een Quicksan uitgevoerd. Op basis daarvan worden uitgangspunten voor de gebiedsvisie geformuleerd. Aanvullend daarop heeft de gemeente voor het opstellen van de gebiedsvisie technische en beleidsmatige uitgangspunten geformuleerd. Daarnaast bevat de Wgv een aantal randvoorwaarden waaraan de gebiedsvisie moet voldoen. Dit geldt ook voor het Reconstructieplan en de uitvoeringsplannen die daar onderdeel vanuit maken. Uitgangspunten en randvoorwaarden zijn opgenomen om scenario's van normstellingen te kunnen beoordelen (hoofdstuk 4).

De gewenste ruimtelijke ontwikkeling behoort ook tot de uitgangspunten van de gebiedsvisie. Deze is apart beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 2 zijn de gebieden en hun gewenste ruimtelijke ontwikkeling getypeerd in overeenstemming met de MILO systematiek. Op basis van deze gebiedstypering zijn streefwaarden voor de achtergrondbelasting gekozen.

Hoofdstuk 4 bevat technische informatie voor het berekenen van de achtergrondbelasting, voorgrondbelasting en geurcontouren. Uitgelegd wordt hoe met V-Stacks-gebied berekeningen worden uitgevoerd en de uitkomsten in een GIS-omgeving worden ingevoerd om deze te kunnen visualiseren. De resultaten worden geëvalueerd op basis van de hiervoor aangegeven uitgangspunten en randvoorwaarden.

In hoofdstuk 5 zijn de scenario's voor normstellingen beschreven. Deze worden doorgerekend conform de in hoofdstuk 4 verwoorde werkwijze. De resultaten worden gepresenteerd en besproken in hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 bevat de conclusies en de aanbevelingen.

De samenvatting is een beleidssamenvatting van de gebiedsvisie en vindt u aan het begin van het rapport. Hierin is de onderbouwing voor het hanteren van andere normen samengevat en deze zijn verwerkt in de conceptverordening.

NB. Omwille van de leesbaarheid is kaartmateriaal in de bijlagen als een apart document bij elkaar gebracht. De bijlagen kunnen naast de hoofdtekst worden gehouden waarmee veel zoekwerk wordt voorkomen.

2 Uitgangspunten en randvoorwaarden

De gebiedsvisie moet aan verschillende eisen voldoen die gesteld zijn door de wetgever, de reconstructie of de gemeente zelf. In dit hoofdstuk zijn de uitgangspunten en randvoorwaarden beschreven waarbinnen de gebiedsvisie is opgesteld.

Voorafgaand aan de gebiedsvisie is een Quickscan uitgevoerd (september - december 2007) en zijn geurcontouren voor belangrijk de zoekgebieden woningbouw in beeld gebracht. Deze Quickscan heeft duidelijk gemaakt in welke richting de gebiedsvisie moet worden ingestoken en wat de aandachtspunten daarbij zijn. De Quickscan is daarom het vertrekpunt in dit hoofdstuk en ook de relatie met het aanhoudingsbesluit komt aan bod. Vervolgens worden de uitgangspunten en randvoorwaarden uit de Wgv, van de gemeente en vanuit de reconstructie op een rij gezet.

2.1 Aandachtspunten uit de Quickscan

In de maanden voorafgaand aan het opstellen van deze gebiedsvisie is een Quickscan uitgevoerd. De huidige en toekomstige situatie (worstcase⁶) zijn met elkaar vergeleken. De gevonden aandachtspunten zijn:

- de te verwachten ontwikkeling van de veehouderij: groei en mogelijke omschakeling van (grondgebonden) bedrijven of locaties waarop nog een agrarische bestemming rust;
- de ontwikkeling van de veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied;
- behoud van een goed leefklimaat en met het oog hierop de bescherming van de woonkernen en zoekgebieden voor woningbouw tegen (te) hoge geurbelasting als gevolg van voornoemde ontwikkelingen in de veehouderij;
- de geurbelasting op de campings en voorzieningen voor verblijfsrecreatie.

De aandachtspunten hebben betrekking op de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen en de gevolgen daarvan op de geurbelasting naar de omgeving. Andere, scherpere normen voor de voorgrondbelasting van individuele veehouderijen kunnen wellicht meer bescherming bieden voor de woonkernen en zoekgebieden voor woningbouw. De vraag is hoezeer dit ten koste gaat van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij. Aan de andere kant kunnen ruimere normen voor de voorgrondbelasting meer perspectief bieden voor individuele veehouders, waarbij het de vraag is of dit ten koste gaat van het leefklimaat van omwonenden. Op grond van de resultaten van de Quickscan heeft de gemeente Barneveld besloten om een gebiedsvisie en een verordening op te stellen.

⁶ De Quickscan met het wettelijke scenario betreft een worst-case scenario. De realiteit zal genuanceerder zijn als gevolg van onder andere:

- dat bestaande melkveehouderijen minder omschakelen of kunnen omschakelen naar intensieve veehouderij;
- dat geen rekening gehouden is met andere beperkingen in de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderijen, bijvoorbeeld als gevolg van te hoge ammoniakdeposities op nabij gelegen Natura 2000 gebieden, of als gevolg van hoge concentratie van fijn stof in de omgeving;
- dat ook geen rekening is gehouden met het bedrijfseconomisch perspectief van de bedrijven in het gebied.

2.2 Proces verordening en aanhoudingsbesluit

Op 3 april 2008 heeft de gemeenteraad besloten om te onderzoeken of andere normen bij verordening gesteld moeten worden. Om ongewenste ontwikkelingen in de veehouderij te voorkomen is tegelijk ook een aanhoudingsbesluit met doorbrekingsmogelijkheid voor de gehele gemeente Barneveld genomen. Deze bevriest de vergunningverlening aan veehouderijen in beginsel voor een periode van één jaar. Voor het verstrijken van deze termijn moet de ontwerpverordening voor het bepalen van andere normen bij de gemeenteraad aanhangig zijn gemaakt⁷. De gemeente Barneveld heeft besloten het verlopen van het oude aanhoudingsbesluit omtrent de recreatieterreinen te sauveren door tijdig voor 7 juni de (ontwerp)verordening aanhangig te maken bij de raad door deze samenvatting en de ontwerp verordening ter eventuele bespreking tijdig onder de aandacht te brengen van de raad, raadsvergadering 14 mei. Op 24 april is de gebiedsvisie gepresenteerd aan de commissie Grondgebied. Op 8 mei worden de ontwerp gebiedsvisie en de ontwerp verordening gepubliceerd en vanaf 14 mei gedurende 6 weken ter inspraak ter inzage gelegd. De verordening zal na de inspraak op 7 oktober door de raad kunnen worden vastgesteld zodat deze met ingang van 9 oktober in werking treedt en het aanhoudingsbesluit vervalt.

2.3 Randvoorwaarden Wet geurhinder en veehouderij

In artikel 8 van de Wgv zijn de eisen vastgelegd die de gemeente moet betrekken bij het vaststellen van andere normen. Deze eisen luiden als volgt:

1. Bij het bepalen van de andere waarde of afstand, bedoeld in artikel 6, betreft de gemeenteraad in elk geval:
  - a. de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
  - b. het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging, en
  - c. de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.
2. Bij het bepalen van de andere waarde of afstand betreft de gemeenteraad tevens:
  - a. de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied, of
  - b. de afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

In artikel 9 is bepaald dat de verordening pas vastgesteld kan worden na overleg met de buurgemeenten. Het betreffende artikel luidt als volgt.

Wanneer voor een gebied als bedoeld in artikel 6 een andere waarde of andere afstand dan genoemd in de artikelen 3 of 4 wordt vastgesteld, en het effect vanwege het vaststellen van die andere waarde of andere afstand doorwerkt naar het grondgebied van een naburige gemeente, kan de gemeenteraad daartoe slechts overgaan na overleg met die naburige gemeente.

Bovenstaande eisen uit de Wgv worden in deze gebiedsvisie beoordeeld met uitzondering van de genoemde *afwijkende relatie geurbelasting en geurhinder*. Hiervoor moet door onderzoek de relatie tussen geurbelasting en geurhinder worden bepaald (zie Memorie van Toelichting bij de Wgv). Uit een dergelijk onderzoek moet blijken dat de hinderbeleving afwijkt van het rapport

---

⁷ Anders vervalt het aanhoudingsbesluit. Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat het definitieve besluit over de verordening is genomen en in werking is getreden. Ligt dit ontwerpbesluit er niet binnen één jaar, dan vervalt het aanhoudingsbesluit.

‘Geurhinderonderzoek stallen intensieve veehouderij’ (PRA, 2001). Ten behoeve van de Wgv is in dit rapport voor de diercategorie varkens de relatie tussen geurbelasting en geurhinder bepaald. Uit het onderzoek blijkt niet dat de hinderbeleving voor de diercategorieën rundvee (vleeskalveren), nertsen en kippen statistisch significant afwijkt van die van varkens. Niet kan worden uitgesloten dat voor de eerstgenoemde diercategorie toekomstig onderzoek kan leiden tot de conclusie dat bij gelijke geurbelasting de geurhinder wel degelijk significant lager is dan bij varkens. Dergelijk onderzoek is door de gemeente niet overwogen.

2.4 Uitgangspunten reconstructiebeleid

In de Meststoffenwet zijn concentratiegebieden voor de veehouderij aangewezen. Deze gebieden liggen in de provincies Utrecht, Gelderland, Overijssel, Noord-Brabant en Limburg. De Reconstructiewet concentratiegebieden deelt deze op in reconstructiegebieden. Het doel van de reconstructie is het gevaar van ziekteverspreiding onder het vee (zoals varkenspest) en milieubelasting te verminderen (waaronder de geurhinder). De veehouderij in deze gebieden moet daarvoor beter worden gespreid. In reconstructiegebieden vindt de herverdeling van de ruimte plaats. Per gebied is een reconstructiecommissie verantwoordelijk voor de herindeling. Deze commissies hebben de afgelopen jaren reconstructieplannen opgesteld waarin de ruimtelijke herindeling is vastgelegd. De plannen zijn goedgekeurd door de provincie. In de reconstructieplannen zijn namelijk zones aangewezen waarin meer of minder mogelijkheden zijn voor de veehouderij.

- **Extensiveringsgebieden.** In deze gebieden mogen varkens- en pluimveehouderijbedrijven zich niet vestigen of uitbreiden. Deze zones moeten ‘vee-arm’ worden en liggen rond de voor verzuring gevoelig bos- en natuurgebieden (extensivering natuur).
- **Verwevingsgebieden.** Hier lopen de functies landbouw, wonen, recreatie en natuur door elkaar.
- **Landbouwontwikkelingsgebieden.** In deze gebieden is uitbreiding en vestiging van intensieve veehouderijbedrijven toegestaan.

Gelet op het reconstructiebeleid heeft de gemeente Barneveld vanwege de gebiedsvisie de volgende randvoorwaarden gesteld.

- De normstelling aan te laten sluiten bij de gebiedsindeling (integrale zonering) van de reconstructie.
- De meest urgente knelsituaties, vooral in de dorpsranden, oplossen.

2.5 Gemeentelijk beleid

In het kader van de Wgv is het vastleggen van andere normen het eerste aangewezen hulpmiddel om te komen tot een bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling passend geurbeleid.

De gemeente heeft ook andere hulpmiddelen tot haar beschikking. In het RO-spoor wordt in eerste instantie gedacht aan randvoorwaarden aan het bouwblok en/of de hoogte van de gebouwen. In het Reconstructieplan wordt de omvang van de bouwblokken begrensd. Deze begrenzing zal in het bestemmingsplan worden overgenomen.

Ook technische maatregelen om de emissie van geurstoffen (vergaand) te beperken zijn behulpzaam bij het beperken van de geurbelasting van een gebied. Aangenomen kan worden dat op basis van het landelijke beleid op grond van de Europese richtlijn IPPC dat is vastgelegd in de

circulaire omgevingstoets, het toepassen van verdergaande techniek bij de vergunningverlening kan worden afgedwongen zowel voor ammoniak als geur en andere stoffen die de kwaliteit van de omgeving kunnen beïnvloeden. De Memorie van Toelichting bij de Wgv zegt hierover het volgende.

Ten aanzien van de emissie van geur zijn (nog) geen emissiegrenswaarden vastgesteld⁸. Daarom zal bij iedere vergunningverlening steeds moeten worden gezien of het betreffende huisvestingssysteem gelet op de geuremissie en de lokale geurhindersituatie wel BBT is. Indien nodig zal het bevoegd gezag tot toepassing van een andere techniek moeten adviseren of aanvullende voorschriften in de vergunning moeten opnemen. Artikel 2, tweede lid, van het wetsvoorstel voorziet hierin. Op grond van deze bepaling kunnen de eventueel noodzakelijke voorschriften in de vergunning worden opgenomen - of kan er worden getoetst aan eventuele algemene regels die voorschriften met betrekking tot BBT bevatten. Als niet kan worden bereikt dat de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast, moet de vergunning worden geweigerd.

Daarnaast kan ook de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening (Wro) handvatten gaan bieden voor het gemeentelijk geurbeleid. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel voor de nieuwe Wet ruimtelijke ordening is op dit punt een specifieke uitwerking gegeven (Kamerstukken II 2002/03, 28 916, nr. 3, blz. 45). Hier wordt vooral een relatie gelegd met de Wet milieubeheer op basis waarvan milieukwaliteitseisen kunnen worden gesteld. De beoogde milieukwaliteit kan dan zowel worden bereikt door maatregelen aan de bron als door maatregelen aan de kant van de ontvangende omgeving, of door maatregelen ten aanzien van het overdrachtsgebied. Een voorbeeld van de laatste categorie van maatregelen is de zonerings: het ruimtelijk scheiden van milieubelastende activiteiten en daarmee niet harmoniserende activiteiten of functies. Het bestemmingsplan is de aangewezen rechtsfiguur, waarbij rondom activiteiten die een gevaar of belasting vormen voor de leefomgeving, een gebied wordt gecreëerd waarbinnen beperkingen gelden voor nieuwe activiteiten of de uitbreiding van bestaande activiteiten. De in de nieuwe Wro neergelegde regeling maakt het mogelijk om kwaliteitseisen die zowel een ruimtelijke component als een milieucategorie bevatten, te bundelen in één algemene maatregel van bestuur of verordening, die gebaseerd wordt op zowel de Wet milieubeheer als de nieuwe Wro (Bron: Memorie van Toelichting Wgv).

Uitgangspunten gemeente Barneveld

De gemeente Barneveld heeft met het geurbeleid dat op basis van de Wgv mogelijk is als doel de gewenste ruimtelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Dit geldt voor woningbouw, recreatie en toerisme en ontwikkeling van de veehouderij in met name het landbouwonwikkelingsgebied. Met het oog op het verwezenlijken van deze doelstelling zijn voor het opstellen van de gebiedsvisie en de verordening de volgende uitgangspunten geformuleerd.

- De onderstaande streefwaarden voor de maximale achtergrond geurbelasting voor de volgende gebieden:
  - De woonkernen Barneveld, Garderen, Kootwijk, Stroe, Terschuur, Voorthuizen, en Zwartebroek 10 ou_E/m³;
  - De woonkernen Kootwijkerbroek en De Glind 14 - 20 ou_E/m³;
  - Campings en verblijfsrecreatie 10 ou_E/m³;
  - Industrierterreinen 10-20 ou_E/m³;
  - Extensiverings- en verwevingsgebieden 20 ou_E/m³;
  - LOG 32 ou_E/m³.

⁸ Ten aanzien van ammoniak zijn in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij emissiegrenswaarden vastgesteld (maximale emissiewaarden genoemd) waaraan huisvestingssysteem moeten voldoen.

De gekozen streefwaarden zijn afgeleid uit tabel 1 (volgende pagina). Hierin zijn streefwaarden voor de achtergrond geurbelasting uitgewerkt naar gebiedstype. De gemeente heeft er voor gekozen om geen onderscheid te maken tussen de woonkernen Barneveld, Garderen, Kootwijk, Stroe, Terschuur, Voorthuizen, en Zwartebroek aan de ene kant en Kootwijkerbroek en De Glind aan de andere kant. Voor de eerst genoemde woonkernen is $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als streefwaarde voor de achtergrondbelasting genomen, dit komt overeen met een redelijk goed leefklimaat. NB. Voor de kleinere en meer landelijke woonkernen Garderen, Kootwijk, Stroe, Terschuur en Zwartebroek kan de gemeente ook een hogere streefwaarde nemen (zie tabel 1 op de volgende pagina). De gemeente heeft hier vanaf gezien om te streven naar een goed leefklimaat in deze woonkernen. Voor De Glind en Kootwijkerbroek is een hogere streefwaarde van $14 - 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als uitgangspunt gekozen die overeenkomt met een matig leefklimaat. De reden hiervoor is dat beide woonkernen zijn gelegen in een sterk agrarische omgeving, waarbij voor Kootwijkerbroek geldt dat het gelegen is in het landbouwontwikkelingsgebied. Gelet op deze ruimtelijke kenmerken is het aanvaardbaar om hogere streefwaarden te hanteren

De relatie achtergrond geurbelasting en leefklimaat is af te leiden uit de handreiking bij de Wgv, bijlage 6 en 7 (Infomil, 1 mei 2007). De achtergrondbelasting (ou_E) is in deze handreiking in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Tabel 2 is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv.

- Ruimte voor woningbouwplannen rond de woonkernen uitgaande van de bovenstaande streefwaarden voor de woonkernen.
- Ontwikkelingsmogelijkheden voor de intensieve veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied;
- Groeiverwachtingen voor de intensieve veehouderij: extensiveringsgebieden en zone van 250 rond de bestaande woonkernen 0%, verwevingsgebieden 15% en het landbouwontwikkelingsgebied 30%;
- Voor het gemeentelijke beleid zijn ook de afspraken met betrekking tot geurhinder uit het Reconstructieplan van belang. Het uitgangspunt voor de reconstructie is dat de meest urgente knelsituaties, vooral in de dorpsranden, worden opgelost.

Ook is gesproken over de mogelijke omschakeling van (grondgebonden) bedrijven of locaties waarop nog een agrarische bestemming rust naar intensieve veehouderij. Omschakeling van deze bedrijven kan van invloed zijn op de achtergrondbelasting en is daarom in de Quickscan als aandachtspunt genoemd (zie paragraaf 2.1). Verondersteld wordt dat omschakeling in de toekomst slechts in enkele gevallen zal voorkomen en is daarom in de gebiedsvisie niet als scenario meegenomen.

Tabel 1. Streefwaarden voor de achtergrondbelasting geur uitgewerkt naar gebied (naar voorbeeld van de MILO systematiek. MILO staat voor Milieukwaliteit in de leefomgeving en is een samenwerking van VNG, provincies, Unie van Waterschappen en ministerie van VROM. Door dit samenwerkingsverband is een systematiek ontwikkeld om normen voor de milieukwaliteit te differentiëren naar gebiedstype.

NB. Deze tabel is alleen bestemd voor gebruik in de concentratiegebieden voor de veehouderij

Type gebied		Dichtheid intensieve veehouderij	Voorbeelden gebieden	Streefwaarden achtergrondbelasting*
Woonkernen	stedelijk	enige, grote omvang of veel met redelijke omvang	Arnhem, Utrecht	$\pm 4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
	woonkernen met stedelijk karakter		Barneveld, Voorthuizen	$\pm 10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
	woonkernen met landelijk karakter		Garderen, Kootwijk, Stroe, Terschuur en Zwartebroek Kootwijkerbroek, De Glind	$\pm 14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
Buitengebied	kleine clusters woningen		buurtschappen, lintbebouwingen, niet zijnde bebouwde kom	$\pm 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
	woningen verspreid liggend		verwevingsgebieden extensiveringsgebieden bedrijventereinen	$\pm 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$
	woningen verspreid liggend	veel, grote omvang	landbouw-ontwikkelingsgebied	$\pm 32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$

* Deze tabel moet niet strikt gelezen worden. De streefwaarden zijn voorzien van een “±” teken. Dit betekent dat er een marge is, afhankelijk van de feitelijke situatie van het type gebied. Enkele voorbeelden:

- Een kleine cluster van woningen nabij een landbouwontwikkelingsgebied bevindt zich weliswaar in het verwevingsgebied, maar feitelijk in een overgangsggebied tussen beiden. Om die reden kan een streefwaarde van $25 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in deze situatie verantwoord zijn.
- Een woningbouwplan aan de rand van de bebouwde kom in het huidige buitengebied met veehouderijen in de omgeving is te beschouwen als het bouwen van een woonwijk met een landelijk karakter. Om deze reden is een streefwaarde tussen de 10 en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ te verantwoorden.
- Bij de planning van grote vinex woonwijken is het raadzaam om aan te sluiten bij de streefwaarde voor stedelijke bebouwing van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- Voormalige lintbebouwingen welke de afgelopen decennia uitgegroeid zijn tot een kleine bebouwde kom in het buitengebied houden wat betreft gebiedstypering het midden tussen een woonkern met landelijke karakter en een kleine cluster woningen in het buitengebied. Hierom kan een streefwaarde tussen de 14 en $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ te verantwoorden zijn.

Tabel 2. De achtergrondbelasting in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder en een beoordeling van het leefklimaat. Dit is een samenvatting van bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007).

NB. Tussen haakjes zijn de streefwaarden voor de achtergrondbelasting vermeld.

Achtergrondbelasting geur (ou _E /m ³)	Mogelijke kans op geurhinder (%) *	Beoordeling leefklimaat (Rivm)
1 - 3	< 5	zeer goed
4 - 8	5 - 10	goed
9 - 13 (10)	10 - 15 (12)	redelijk goed
14 - 20 (20)	15 - 20 (20)	matig
21 - 28	20 - 25	tamelijk slecht
29 - 38 (32)	25 - 30 (27)	slecht
39 - 50	30 - 35	zeer slecht
51 - 65	35 - 40	extreem slecht

* Er is sprake van geurhinder als mensen zijn blootgesteld aan geur en dat als hinderlijk ervaren. De mate waarin mensen geur als hinderlijk ervaren is afhankelijk van de mate van blootstelling, maar ook van bijvoorbeeld de onaangenaamheid van de geur en de binding die de mensen hebben met het bedrijf dat de geur veroorzaakt. Hierbij moet het volgende worden opgemerkt.

- De geurhinder is uitgedrukt als percentage. Een geurhinderpercentage van bijvoorbeeld 25% betekent dat 25% van de inwoners in een telefonische enquête heeft aangegeven 'soms of vaak last van geur van stallen van veehouderijen' te ondervinden. Er wordt aangenomen dat de hindercijfers niet alleen de situatie tijdens het afnemen van de enquête beschrijven maar ook een voorspellende waarde hebben voor de te verwachten geurhinder in de toekomst en op andere locaties in Nederland.
- De verkregen geurhinderpercentages moeten met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, zij geven een indicatie. Zij zijn gebaseerd op een omvangrijke representatieve steekproef en de hindermeting is uitgevoerd volgens de daarvoor in Nederland geldende voorschriften. Het betreft echter gemiddelde relaties. Het is mogelijk dat in bepaalde gebieden de werkelijke geurhinderpercentages afwijken van deze gemiddelde relaties. Dat wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de mensen in het gebied (zoals karakter en lichamelijke gezondheid). Zie ook de achtergrondinformatie bij de relatie geurbelasting – geurhinder hierna.
- Effecten van geurhinder voor omwonenden: 'geur is de eigenschap van (een combinatie van) organische stoffen om , met behulp van zintuigen in de neus, te worden waargenomen. Geurhinder treedt op als de herhaaldelijk waargenomen geur als onaangenaam wordt beoordeeld, het welbevinden daardoor negatief wordt beïnvloed en als onttrekking aan die waarneming niet eenvoudig mogelijk is. Geurhinder leidt tot gewijzigd gedrag of gedragsaanpassing en leidt daarmee tot beperking van mogelijkheden van gehinderden. Een directe relatie tussen geurwaarneming en ziekte is niet aangetoond, maar geurhinder kan lichamelijke processen op gang brengen die leiden tot ziekte. Geurhinder veroorzaakt bij de mens verschillende reacties en effecten, die bij toenemende blootstelling kunnen leiden tot lichamelijke klachten (hoofdpijn, misselijkheid, verstoorde ademhaling en verstoorde hartslag) en/of psychische klachten (spanningen, structurele onvrede over het woon- en leefklimaat, vermindering van activiteiten buitenshuis). De mate van geurhinder wordt mede bepaald door aspecten als het hedonisch karakter van de geur ('geurbeleving') en de kenmerken en eigenschappen van de gehinderde (zoals karakter en lichamelijke gezondheid).
- De Wgv schrijft voor dat de geurbelasting door één veehouderij op een geurgevoelig object bepaalde waarden niet mag overschrijden. Voor de mate van geurhinder geeft de wet geen waarden of bandbreedten, de gemeenteraad beoordeelt of de geurhinder past bij de doelstellingen voor het gebied en of hij de mate van geurhinder acceptabel acht.

Bron: bijlage 6 en 7 van de handreiking bij de Wgv (infomil 1 mei 2007).

3 Gewenste ruimtelijke ontwikkeling

Het hanteren van andere normen moet conform de wet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van een gebied. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de gemeente Barneveld wordt bepaald door het reconstructieplan, plannen voor woningbouw, en ontwikkeling van recreatie. Deze plannen worden in dit hoofdstuk besproken.

3.1 Reconstructieplan

Het Reconstructieplan Gelderse Vallei gaat uit van een ruimtelijke herindeling. Er zijn gebieden aangewezen met meer of minder mogelijkheden voor de veehouderij (zie ook paragraaf 2.4). Het betreft een indeling in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden. In de extensiveringsgebieden mogen varkens- en pluimveehouderijbedrijven zich niet vestigen of uitbreiden. Deze zones moeten ‘vee-arm’ worden en liggen rond de voor verzuring gevoelig bos- en natuurgebieden. In de verwevingsgebieden kunnen meerdere functies landbouw, wonen, recreatie en natuur naast elkaar bestaan. In de landbouwontwikkelingsgebieden is uitbreiding en vestiging van veehouderijbedrijven toegestaan.

Op de kaart in bijlage 1 is de gebiedsindeling weergegeven. De normstelling die in deze gebiedsvisie aan de orde komt sluit aan bij deze gebiedsindeling

3.2 Gemeentelijke plannen

De gemeente heeft plannen met het oog op woningbouw en de ontwikkeling van recreatie en toerisme.

De gemeentelijke plannen voor woningbouw zijn concreet genoeg om in deze gebiedsvisie te worden beschouwd. Daarom heeft de gemeente als uitgangspunt gekozen dat rond de kernen voldoende ruimte moet blijven voor woningbouw. Rond de woonkernen moet een zone ‘vrij’ gehouden worden voor mogelijke woningbouwplannen. Dit betekent voor deze gebiedsvisie dat in de zoekgebieden dezelfde streefwaarden zijn gehanteerd voor de achtergrondbelasting als die voor de bijbehorende woonkernen (zie paragraaf 2.5). Op het kaartje in bijlage 2 zijn de zoekgebieden voor woningbouw afgebeeld.

Voor de gemeente Barneveld zijn ook de campings en voorzieningen voor verblijfsrecreatie belangrijk. De campings liggen verspreid over de gemeente, vooral in het zuidelijk en oostelijk deel van het grondgebied. In het noordoosten zijn grotere terreinen met vakantiehuisjes gelegen. Alhoewel deze huisjes niet permanent gebruikt worden, is het gebruik zodanig intensief dat een bescherming als geurgevoelig object aannemelijk is (NB. De definitie van geurgevoelig object van de Wgv geeft hier geen uitsluitel over, jurisprudentie in de toekomst zal dit moeten uitwijzen). In deze gebiedsvisie wordt er vanuit gegaan dat de vakantiehuisjes op de grotere terreinen voor verblijfsrecreatie voor geur gevoelig zijn en dat een norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ onder de Wgv van toepassing is, tenzij de gemeente in de verordening op basis van deze gebiedsvisie een andere

norm vaststelt. Op het kaartje in bijlage 3 zijn de locaties met campings en verblijfsrecreatie afgebeeld.

4 Werkwijze

Het opstellen van de gebiedsvisie bestaat uit de volgende stappen:

- verzamelen van gegevens ruimtelijke ordening, veehouderijen en geurgevoelige objecten.
- aanmaken van rekenbestanden;
- uitvoeren van berekeningen met V-Stacks-gebied;
- interpretatie en analyse van de resultaten.

Hieronder worden deze vier stappen inhoudelijk besproken. Indien van toepassing wordt vermeld welke aannames of vooronderstellingen zijn gehanteerd bij het uitvoeren van de berekeningen.

4.1 Verzamelen van gegevens.

Ten behoeve van de gebiedsvisie zijn de volgende gegevens verzameld aangaande de ruimtelijke-ordeningsplannen van de gemeente (gewenste ruimtelijk ontwikkeling), de veehouderijen en de geurgevoelige objecten.

➤ Ruimtelijke indeling

Vanuit het GIS systeem zijn ruimtelijke data verzameld waaronder gemeentegrenzen, bebouwingsgrenzen, bufferzone's en integrale zoning (extensiveringsgebied, verwevingsgebied, landbouwontwikkelingsgebied).

➤ Veehouderijen

In de gebiedsvisie wordt de achtergrondbelasting voor het gemeentelijke grondgebied berekend. Deze wordt niet alleen bepaald door de veehouderijen binnen de gemeentegrenzen. Ook bedrijven van de buurgemeenten hebben invloed. Deze invloed reikt tot 2 km om het gebied. Daarom zijn ook gegevens van veehouderijen in de buurgemeenten verzameld. Het betreft de gemeenten Amersfoort, Ede, Ermelo, Nijkerk, Renswoude, Putten en Woudenberg die, net als de gemeente Barneveld, allen in concentratiegebied liggen.

De bedrijfsgegevens van de gemeente en de omliggende gemeenten zijn afkomstig van het vergunningbestand van de betreffende gemeenten.

➤ Geurgevoelige objecten

In de gebiedsvisie wordt de achtergrondbelasting berekend door de individuele belasting van de veehouderijen op geurgevoelige objecten op een bepaalde manier bij 'elkaar op te tellen'. Omdat de belasting van veehouderijen tot 2 km buiten het gemeentelijk grondgebied bijdragen aan de achtergrondbelasting, moeten ook de gegevens van de geurgevoelige objecten in deze zone beschikbaar zijn. Het verzamelen van deze gegevens is uitgevoerd door de gemeente op basis van het postcodebestand.

Locaties waarop nog een agrarische bestemming rust maar waar geen vergunning voor het houden van dieren is, zijn beschouwd als voor geurgevoelige objecten. Op deze objecten is een norm (ou_E/m^3) voor de geurbelasting van toepassing.

4.2 Aanmaken rekenbestanden

De verzamelde gegevens zijn ingevoerd in twee rekenbestanden (databases), één voor de bronnen en één voor de receptoren (geurgevoelige objecten). Daarnaast zijn in het rekenprogramma V-Stacks-gebied grids aangemaakt. De rekenbestanden en inhoud daarvan wordt hieronder besproken.

Het bronnenbestand

Het rekenbestand met bronnen:

- bevat 1525 bedrijven inclusief omliggende gemeenten;
- bevat intensieve en niet-intensieve bedrijven (met name melkveehouderijen). Deze laatste zijn in het bronnenbestand opgenomen als bedrijven met 0 ou_E/s omdat het zogenaamde “vaste-afstandbedrijven” betreft waarvoor geen geuremissiefactoren beschikbaar zijn.
- bevat per bedrijf een aantal verplichte parameters. Het betreft: Een uniek identificatienummer, de x- en y-coördinaten, emissiepunthoogte, gemiddelde gebouwhoogte, emissiepuntbinnendiameter, emissiepunt uitreesnelheid, vergunde emissie en de maximaal vergunde emissie. Voor een aantal parameters zijn onderstaande defaultwaarden ingevoerd:
  - Vergunde emissie (E-vergund): op basis van de vigerende vergunning;
  - Emissiepunt hoogte (ST-HOOGTE) 6,0 m.;
  - Gemiddelde gebouwhoogte (GEMGEBH): 6,0 m.;
  - Emissiepunt binnendiameter (ST-BINDIAM): 0,5 m.;
  - Emissiepunt uitreesnelheid (ST-UITTREE): 4,0 m/s;
  - Maximale emissie (E-MAX): 115.000 ou_E/s;
  - E-Max is 115.000 ou_E/s. Dit komt overeen met 5.000 mestvarkeneenheden indien wordt uitgegaan van traditioneel gehouden vleesvarkens. Gemakshalve wordt gerekend met 1 MVE = 23 ou_E/s
  - E-max is 0 ou_E/s voor veehouderijen die liggen in het extensiveringsgebied en binnen de grenzen van de bebouwde kom .

Het receptorenbestand

Het rekenbestand met receptoren:

- bevat 2.610 objecten, inclusief die van de omliggende gemeenten. Een deel van de gevoelige objecten is vooraf uit het rekenbestand verwijderd. Het betreft een groot deel van de objecten binnen de bebouwde kom. Daarvoor in de plaats zijn op representatieve locaties op de rand van deze clusters (bijv. bebouwde kom) een beperkt aantal receptoren opgenomen. Omdat het representatieve punten betreft aan de rand van de bebouwingsclusters, waaronder ook de recreatiegebieden, zijn deze eerst beperkend voor de mogelijkheden van een veehouderij. Het weglaten van de gevoelige objecten binnen de rand van de bebouwingsclusters heeft daarom geen gevolgen voor de nauwkeurigheid van de berekeningen. Het voordeel is dat de rekentijd aanzienlijk wordt verkort omdat het programma V-Stacks-gebied niet alle relaties tussen veehouderijen geurgevoelige objecten hoeft door te rekenen (de niet relevante objecten zijn dus weggelaten).
- bevat de normen voor de geurbelasting vanuit de veehouderij. De geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (inclusief recreatiegebieden) zijn voorzien van de norm 3 ou_E/s (totaal 675 objecten), de objecten in het buitengebied hebben de norm 14 ou_E/s voor concentratiegebieden gekregen (totaal 1935 objecten). Dit zijn de standaard wettelijke geurnormen voor de voorgrondbelasting. In de scenario's worden hiervoor andere normen ingevuld, afhankelijk van het scenario en het gebied;

- bevat per object de verplichte parameters: een uniek identificatienummer, de x- en y-coördinaten en de geurnorm. In dit bestand zijn tevens niet verplichte parameters opgenomen zoals postcode en huisnummer indien beschikbaar.

Het grid

Er is een grid aangemaakt (in V-Stacks-gebied) om geurcontouren te maken. Een grid (of raster) is een rechthoekig gebied waarin op regelmatige afstand van elkaar rekenpunten liggen. V-Stacks-gebied berekent vervolgens per gridpunt de hoogte van de geurbelasting waarna dit in een uitvoerbestand wordt opgeslagen. Met behulp van een dergelijk grid kan de totale geurbelasting van een gebied in beeld worden gebracht.

Er zijn voor de gebiedsvisie van de gemeente Barneveld 10 grids gebruikt, onderverdeeld in twee deelgebieden. De eerste zes grids vallen onder het eerste deelgebied, de overige vier onder het tweede deelgebied. Het grote aantal bronnen en geurgevoelige objecten in de gemeente is de aanleiding van deze onderverdeling, aangezien het rekenprogramma V-Stacks gebied maximaal 2.000 bronnen en 2.500 geurgevoelige objecten aankan als invoer voor één rekensessie. Verder is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- het aantal rekenpunten binnen een grid mag maximaal 2.500 bedragen;
- de afstand tussen twee opeenvolgende gridpunten mag maximaal 100 meter bedragen om een betrouwbare interpolatie op te leveren. Om deze redenen is gekozen voor een afmeting van maximaal 25 km² voor het grid. Het aantal gridpunten bedraagt dien ten gevolge maximaal 50 x 50 = 2.500 gridpunten (is dus 2x 50 van 100 m.).
- de basisgegevens van de grids zijn:

Grid 1:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 170.782, 459.786
- afmeting: 5.000 m. x 5.000 m.
- aantal gridpunten: 50 x 50.

Grid 2:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 170.782, 464.786
- afmeting: 5.000 m. x 5.000 m.
- aantal gridpunten: 50 x 50.

Grid 3:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 173.782, 469.786
- afmeting: 6.000 m. x 3.000 m.
- aantal gridpunten: 60 x 30.

Grid 4:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 175.782, 464.786
- afmeting: 4.000 m. x 5.000 m.
- aantal gridpunten: 40 x 50.

Grid 5:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 175.782, 460.786
- afmeting: 5.000 m. x 4.000 m.
- aantal gridpunten: 50 x 40.

Grid 6:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 179.782, 462.786
- afmeting: 5.000 m. x 5.000 m.
- aantal gridpunten: 50 x 50.

Grid 7:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 165.782, 462.786
- afmeting: 5.000 m. x 5.000 m.
- aantal gridpunten: 50 x 50.

Grid 8:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 160.782, 461.786
- afmeting: 5.000 m. x 5.000 m.
- aantal gridpunten: 50 x 50.

Grid 9:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 161.782, 456.786
- afmeting: 4.000 m. x 6.000 m.
- aantal gridpunten: 40 x 60.

Grid 10:

- coördinaten hoekpunt linksonder: 165.782, 457.786
- afmeting: 5.000 m. x 5.000 m.
- aantal gridpunten: 50 x 50.

Overzicht van bronnen en receptoren

In bijlage 4 is een overzicht gegeven van de bronnen en de receptoren geprojecteerd op de kadastrale kaart van gemeente Barneveld. In dit overzicht is tevens aangegeven welke geurgevoelige objecten een norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (bebouwde kom) hebben en welke objecten een geurnorm hebben van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (buitengebied). Dit zijn de standaard wettelijke geurnormen voor de voorgrondbelasting die van toepassing zijn op concentratiegebied. Ook de gemeentegrens is aangegeven en de zone van 2 km waarvoor gegevens van buurgemeenten zijn verzameld.

4.3 Uitvoeren van berekeningen (V-stacks-gebied)

In artikel 8 van de Wet geurhinder en veehouderij is vastgelegd dat "de huidige en de te verwachten geursituatie in het gebied" en tevens "de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied" belangrijke overwegingen zijn om te besluiten tot het hanteren van andere normen dan de standaard in de wet opgenomen normen. In de gebiedsvisie zijn daarom de huidige en te verwachten geursituatie in het gebied in beeld gebracht. Voor de te verwachten geursituatie zijn meerdere scenario's doorgerekend.

De berekeningen worden uitgevoerd met V-Stacks-gebied. Per berekening zijn alle bronnen en receptoren meegenomen. Om berekeningen te kunnen maken van zowel de huidige als de toekomstscenario's zijn twee verschillende bronbestanden aangemaakt:

- een bestand voor berekening van de huidige situatie (E-Max is gelijk aan E-vergund);
- voor ieder toekomstscenario een bestand met de uitgangspunten van het betreffende scenario voor de normstelling en de te verwachten groei van de veehouderij (zie volgende hoofdstuk).
De omvang van de veehouderij is begrensd op een maximale emissie van $115.000 \text{ ou}_E/\text{s}$ (E-Max = 115.000; zie bronnenbestand aan het begin van dit hoofdstuk).

Er is overigens geen rekening gehouden met andere beperkingen in de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderijen, bijvoorbeeld als gevolg van te hoge ammoniakdeposities op nabij gelegen Natura 2000 gebieden of als gevolg van hoge concentraties van fijn stof in de omgeving. Ook is geen rekening gehouden met het bedrijfseconomisch perspectief van de bedrijven in het gebied.

4.4 Interpretatie en analyse van de resultaten

De resultaten van de berekeningen met V-Stacks-gebied worden in uitvoerbestanden vastgelegd. De resultaten van deze berekeningen worden vervolgens ingelezen in een grafische omgeving (Arcview GIS 3.2a) waarmee de resultaten visueel kunnen worden weergegeven en worden geanalyseerd (Spatial Analyst).

De analyse is gericht op de volgende onderdelen:

- a. de berekende totale geurbelasting waarbij de huidige situatie en de toekomstscenario's worden vergeleken. Daarbij wordt een relatie gelegd met de mogelijke kans op geurhinder in het gebied en wordt een indicatie gegeven van het leefklimaat;
- b. de (potentiële) uitbreidingsruimte van veehouderijen bij toepassing van de normen van de verschillende scenario's vergeleken met de huidige situatie.

Bij de gebiedsvisie wordt het onderzoeksgebied begrensd door de gemeentegrens met een zone van 2 km daar omheen over het grondgebied van de buurgemeenten. Alleen binnen het onderzoeksgebied zijn de rekenresultaten betrouwbaar. Omdat de reikwijdte van een bron circa 2 km is, zijn de resultaten in de zone van de buurgemeenten niet betrouwbaar. Daarom blijven de resultaten voor deze bufferzone in de analyse buiten beschouwing. Alleen de effecten voor de gemeente Barneveld zijn inzichtelijk gemaakt.

Toetsing van de resultaten en analyse

Met de gebiedsvisie wordt de achtergrondbelasting voor de gemeente Barneveld in beeld gebracht, voor de huidige en te verwachten toekomstige situatie. De hoogte van die achtergrondbelasting zal beoordeeld moeten worden, waarbij moet worden bepaald of deze acceptabel is voor het leefklimaat. Deze beoordeling ligt aan de basis van besluiten over het al dan niet verruimen of aanscherpen van de individuele belastingsnormen van veehouderijen in (delen) van de gemeente. Om op basis van de achtergrondbelasting uitspraken te kunnen doen over het leefklimaat heeft de gemeente tabel 1 en 2 gebruikt met streefwaarden voor de achtergrondbelasting en op basis daarvan haar uitgangspunten met betrekking tot het leefklimaat gekozen. Zie hiervoor paragraaf 2.5. De verschillende toekomstscenario's worden aan deze uitgangspunten getoetst en vergeleken met de huidige situatie.

5 Scenario's

In dit hoofdstuk worden de toekomstscenario's behandeld die in het kader van deze gebiedsvisie zijn doorgerekend op hun effecten voor de achtergrondbelasting als maat voor het leefklimaat en op de effecten voor de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij.

5.1 Groeiscenario veehouderij

Uit de Quicksan is onder meer gebleken dat de te verwachten groei van de veehouderij een aandachtspunt is. De gemeente Barneveld heeft de volgende groeiverwachtingen voor de intensieve veehouderij als uitgangspunt genomen (gemiddeld over alle bestaande bedrijven).

- extensiveringsgebieden:	0 %
- zone 250 meter rond de bestaande woonkernen:	0 %
- verwevingsgebieden:	+ 15 %
- landbouwontwikkelingsgebied:	+ 30 %

Ook is gesproken over de mogelijke omschakeling van (grondgebonden) bedrijven of locaties waarop nog een agrarische bestemming rust naar intensieve veehouderij. Omschakeling van deze bedrijven kan van invloed zijn op de achtergrondbelasting en is daarom in de Quicksan als aandachtspunt genoemd (zei paragraaf 2.1). Verondersteld wordt dat omschakeling in de toekomst slechts in enkele gevallen zal voorkomen en is daarom in de gebiedsvisie niet als scenario meegenomen.

Naar aanleiding van de Quicksan is een aantal scenario's doorgerekend met een groei tot 100%. Dit wil zeggen dat de veehouderij gegeven een bepaalde normstelling voor de geurbelasting de beschikbare ruimte geheel opvult. Een dergelijk groeiscenario is niet realistisch omdat veel bedrijven niet de mogelijkheid hebben om volledig op te vullen.

De als uitgangspunt gehanteerde 'realistische' groeiverwachtingen zijn gebaseerd op de voortgaande ontwikkelingen in de veehouderij en het ruimtelijke - en milieubeleid. Veel bedrijven hebben weinig economisch perspectief en stoppen de bedrijfsvoering. Dit is een autonome ontwikkeling, welke al jaren gaande is en zich de komende jaren voortzet. Vooral in de extensiveringsgebieden zullen bedrijven stoppen, worden uitgekocht in verband met natuurplannen of worden verplaatst naar landbouwontwikkelingsgebieden. De blijvers in de extensiveringsgebieden kunnen zich nog ontwikkelen door gebruik te maken van emissiearme systemen (luchtwassers). De bedrijven hebben geen of beperkte ruimte voor groei. Aan de ene kant worden bedrijven rond de woonkernen beperkt als gevolg van de geurbelasting op de bebouwde kom en aan de andere kant worden bedrijven in de extensiveringsgebieden natuur als gevolg van de ammoniakbelasting op natuurgebieden eveneens beperkt. De verplaatsingregeling reconstructie maakt het voor bepaalde bedrijven in extensiveringsgebieden mogelijk om te verplaatsen naar landbouwontwikkelingsgebieden. De reconstructie beoogt hiermee een afwaartse beweging van veehouderijen van natuurgebieden teweeg te brengen. Ontwikkeling van de veehouderij in landbouwontwikkelingsgebieden is in principe mogelijk.

5.2 Scenario's andere normen

Voor de gebiedsvisie zijn de verschillende combinaties van normstellingen doorgerekend met het te verwachten groeiscenario zoals hiervoor is besproken. De scenario's zijn samengevat in tabel 3 op pagina 21.

Om de hiervoor besproken doelen en uitgangspunten te verwezenlijken zijn meerdere scenario's met verschillende normstellingen doorgerekend op de effecten voor de achtergrondbelasting en de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij. De verschillende normstellingen zijn gerelateerd aan de gebiedsindeling van de reconstructie (landbouwontwikkelingsgebied, verwevingsgebieden, extensiveringsgebieden) en daarnaast de woonkernen, een bufferzone van 250 meter daaromheen en de zoekgebieden woningbouw. In alle scenario's is gerekend met de hiervoor veronderstelde te verwachten groei voor de veehouderij.

De volgende normstellingen in ou_E/m^3 zijn doorgerekend op de gevolgen voor de achtergrondbelasting.

Gebied	Norm (ou_E/m^3)	Eventuele bufferzone of zoekgebied	Norm (ou_E/m^3)
➤ Woonkernen Barneveld en Voorthuizen	3 - 2 - 1	250 rond woonkernen zoekgebied Veller en De Burgt zoekgebied Voorthuizen	14 - 6 6, 7, 8 6
➤ Woonkern Kootwijkerbroek	3 - 2	250 rond woonkernen zoekgebieden Kootwijkerbroek West en Oost	14 - 6 6
➤ De Glind	3 - 6	zoekgebied De Glind*	6
➤ Overige woonkernen (Zwartebroek, Stroe, Terschuur, Kootwijk, Garderen)	3	250 rond woonkernen zoekgebieden bij de woonkernen	14 - 6 6
➤ Verwevingsgebied	14		
➤ Landbouwontwikkelingsgebied	20 - 25		
➤ Campings en verblijfsrecreatie	2 - 3 - 8-14		
➤ Industrierrein	14		

* Geen bufferzone van 250 meter rond De Glind

In totaal zijn in de periode van september 2007 tot en met maart 2008 meerdere combinaties van normstellingen doorgerekend. Niet in een keer, maar in fasen naar aanleiding van tussentijdse presentaties van resultaten. Het betrof een zoektocht naar een balans met enerzijds het belang van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij en anderzijds het belang van het woon- en leefklimaat voor de woonkernen, het buitengebied en voor woningbouwplannen.

Naast de huidige situatie zijn voor zeven scenario's de gevolgen voor de achtergrondbelasting bepaald:

- een scenario "niets doen" waarin de wettelijke normen worden gehanteerd ($3\ ou_E/m^3$ bebouwde kom; $14\ ou_E/m^3$ buitengebied);

- Scenario A: de woonkernen Voorthuizen en Barneveld een norm $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, Kootwijkerbroek op $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en de campingterreinen / verblijfsrecreatie op $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Er zijn twee varianten op scenario A, namelijk met of zonder bufferzone van 250 meter rond de woonkernen met een norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (NB. De Glind heeft geen Bufferzone). In het LOG wordt een norm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gehanteerd. Voor de overige gebieden gelden de wettelijke waarden voor de maximale geurbelasting;
- scenario B: de woonkernen Voorthuizen en Barneveld een norm $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, Kootwijkerbroek op $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ en de campingterreinen / verblijfsrecreatie op $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Er zijn twee varianten op scenario A, namelijk met of zonder bufferzone van 250 meter rond de woonkernen met een norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (NB. De Glind heeft geen Bufferzone). In het LOG wordt een norm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gehanteerd. Voor de overige gebieden gelden de wettelijke waarden voor de maximale geurbelasting;
- Scenario C: waarin de maximale waarde voor de geurbelasting op de woonkernen overeenkomt met de wettelijke ($3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) en andere normen worden gehanteerd in de zoekgebieden ($6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, Veller en De Burgt 6, 7 en $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$), in het LOG (20 of $25 \text{ ou}_E/\text{m}^3$) en voor de campingterreinen en verblijfsrecreatie (8 en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$).

Tabel 3. Scenario's andere normen voor de gebiedsvisie. Alle scenario's zijn doorgerekend met het te verwachten groeiscenario voor de veehouderij, met uitzondering van de huidige situatie welke is doorgerekend op basis van de huidige vergunningen.

Veronderstelde groei van de veehouderij								Niet van toepassing voor de huidige situatie
In onderstaande scenario's met andere normen voor de voorgrondbelasting worden de onderstaande groei voor de veehouderij verondersteld:								
- zone 250 meter buffer rond woonkernen								
- extensivering								0%
- verweving								0%
- landbouwontw.geb.								15%
								30%
Normstelling	Scenario's met normen voorgrondbelasting (ou_E/m³)							H Huidige situatie
	N niets doen	A1 (-buffer)	A2 (+buffer)	B1 (-buffer)	B2 (+buffer)	C1 (zoekgebied)	C2 (zoekgebied)	
Woonkernen								Scenario's met andere normen of verwachte groei van de veehouderij zijn niet van toepassing De situatie die overeenstemt met de verleende vergunningen wordt in beeld gebracht
- Barneveld	3	1	1	2	2	3	3	
- Voorthuizen	3	1	1	2	2	3	3	
- Kootwijkerbroek	3	2	2	3	3	3	3	
- Terschuur	3	3	3	3	3	3	3	
- Zwartebroek	3	3	3	3	3	3	3	
- Stroe	3	3	3	3	3	3	3	
- Kootwijk	3	3	3	3	3	3	3	
- Garderen	3	3	3	3	3	3	3	
- De Glind	3	6	6	6	6	6	6	
Zoekgebieden		<i>geen buffer</i>	<i>buffer 250 m.</i>	<i>geen buffer</i>	<i>buffer 250 m.</i>	<i>zoekgebied</i>	<i>zoekgebied</i>	
- Barneveld Noord	14	14	6	14	6	6	6	
- Barneveld - Veller en De Burgt	14	14	6	14	6	6, 7 en 8	6, 7 en 8	
- Voorthuizen	14	14	6	14	6	6	6	
- Kootwijkerbroek	14	14	6	14	6	6	6	
- Zwartebroek	14	14	6	14	6	6	6	
- Stroe	14	14	6	14	6	6	6	
- Garderen	14	14	6	14	6	6	6	
- De Glind (geen buffer)	14	14	14	14	14	6	6	
Buitengebied								
- verweving	14	14	14	14	14	14	14	
- landbouwontw.geb.	14	20	20	20	20	20	25	
- campinggebied(en)	3	2	2	1	1	8 en 14	8	
- industrieterreinen	14	14	14	14	14	14	14	

6 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de in het voorgaande hoofdstuk gepresenteerde scenario's besproken. De resultaten zijn beoordeeld op basis van de uitgangspunten zoals deze zijn omschreven in hoofdstuk 4.

6.1 Achtergrondbelasting

De resultaten van de scenarioberekeningen voor de achtergrondbelasting zijn in tabel 4 weergegeven. Hierin is ook de huidige situatie opgenomen. De kaarten die betrekking hebben op de achtergrondbelasting voor geur zijn opgenomen in apart bijlagen 5 tot en met 15

Achtergrondbelasting op de woonkernen en zoekgebieden

Uit de resultaten blijkt dat de achtergrond geurbelasting op de bestaande woonkernen in alle scenario's voldoet aan de door de gemeente gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De achtergrond belasting is gemiddeld lager dan $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit betekent dat er sprake zal zijn van een goed tot een zeer goed leefklimaat. Belangrijk is ook dat de gemiddelde geurbelasting op de kernen in de toekomst gelijk is aan of slechts iets hoger is dan de huidige situatie.

Het voorgaande geldt niet voor de woonkern Kootwijkerbroek. Als gevolg van de veronderstelde ontwikkelingen in het landbouwonwikkelingsgebied zal de achtergrondbelasting in de toekomst kunnen toenemen tot $15 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit komt overeen met een matig leefklimaat, waar deze voor de huidige situatie wordt beoordeeld als redelijk goed op grond van een achtergrondbelasting van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Hieronder worden de resultaten per woonkern besproken.

Woonkern Barneveld en zoekgebieden

In alle doorgerkende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern Barneveld $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze waarde voor de achtergrondbelasting blijft ruim onder de gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het aanscherpen van de normen voor de voorgrondbelasting geen effect heeft op de achtergrondbelasting. De scenario's A, B, C en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als goed leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

Het bovenstaande over de woonkern Barneveld geldt ook voor de zoekgebieden Veller en De Burgt en Barneveld Noord. Kantekening daarbij is dat de zoekgebieden zijn gelegen aan de rand van de bebouwde kom en daardoor meer onder invloed staan van geur uit de veehouderij. Dit betekent voor de achtergrond geurbelasting dat deze hoger zal zijn dan op de kern van Barneveld.

Uit de resultaten blijkt dat in de toekomst de achtergrondbelasting op Veller en De Burgt $9 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ zal kunnen bedragen. Dit voldoet aan de streefwaarde die de gemeente heeft gesteld voor de

bebouwde kom. Opgemerkt moet worden dat andere normen van 6, 7 of 8 ou_E/m^3 geen wezenlijke invloed hebben op de achtergrondbelasting (zie bijlagen 13, 14 en 15). Genoemde achtergrondbelasting van 9 ou_E/m^3 wordt beoordeeld als redelijk goed en is aanvaardbaar en vormt daarmee geen belemmering voor woningbouw. Kantekening is wel dat bij een norm voor de voorgrondbelasting van 8 ou_E/m^3 aan de rand van het zoekgebied hogere achtergrondbelastingen kunnen voorkomen van max. 14 ou_E/m^3 .

De achtergrondbelasting op het zoekgebied Barneveld Noord bedraagt 7 - 9 ou_E/m^3 , afhankelijk van het scenario. Het scenario C blijft het dichtst bij de huidige geurbelasting van 7 ou_E/m^3 en is lager dan de achtergrondbelasting onder de scenario's A en B. Dit is het gevolg van de veronderstelling dat het zoekgebied als bebouwd is beschouwd (fictieve woningen geplaatst), hetgeen onder de scenario's A en B niet het geval is. Genoemde achtergrondbelasting van 7 ou_E/m^3 wordt beoordeeld als goed en is aanvaardbaar en vormt daarmee geen belemmering voor woningbouw.

De Glind en zoekgebied

In alle doorgerekende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern De Glind met 7 ou_E/m^3 vrij laag. Dit betekent dat naar de toekomst toe voor De Glind een leefklimaat is gewaarborgd dat gelijk is aan de huidige situatie en gelijkwaardig is aan het leefklimaat dat als streven is gesteld voor de andere woonkernen binnen de gemeente (met uitzondering van Kootwijkerbroek). De waarde van 7 ou_E/m^3 blijft ruim onder de gestelde streefwaarde van 14 - 20 ou_E/m^3 en ook onder de streefwaarde van 10 ou_E/m^3 die voor andere woonkernen is gesteld. Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het verruimen van de normen voor de voorgrondbelasting van 3 naar 6 ou_E/m^3 geen effect heeft op de achtergrondbelasting maar de landbouw ruimte geeft of woningbouw mogelijk maakt. De scenario's A, B, C en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van 7 ou_E/m^3 . Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als goed leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

Het bovenstaande over de woonkern De Glind geldt ook voor de zoekgebieden. De Glind is in zijn geheel te beschouwen als een zoekgebied. Tussen de bestaande bebouwing wordt gezocht naar nieuwe locaties voor woningen. Ook wordt voor woningbouw gekeken naar de westzijde van de bestaande kern, richting de geplande Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Genoemde achtergrondbelasting van 7 ou_E/m^3 wordt beoordeeld als goed en is aanvaardbaar en vormt daarmee geen belemmering voor woningbouw.

Woonkern Garderen en zoekgebied

In alle doorgerekende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern Garderen met 3 ou_E/m^3 laag. Deze waarde blijft ruim onder de gestelde streefwaarde van 10 ou_E/m^3 .

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het aanscherpen van de normen voor de voorgrondbelasting geen effect heeft op de achtergrondbelasting. De scenario's A, B, C en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van 3 ou_E/m^3 . Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als zeer goed leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

Het bovenstaande over de woonkern Garderen geldt ook voor het zoekgebied Garderen Zuid. Genoemde achtergrondbelasting van 3 ou_E/m^3 wordt beoordeeld als zeer goed en is aanvaardbaar en vormt daarmee geen belemmering voor woningbouw.

Woonkern Kootwijk

In alle doorgerkende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern Kootwijk met $0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ zeer laag tot afwezig. Deze waarde blijft ruim onder de gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het aanscherpen van de normen voor de voorgrondbelasting geen effect heeft op de achtergrondbelasting. De scenario's A, B, C en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van $0 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als zeer goed leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

Woonkern Kootwijkerbroek en zoekgebieden

In alle doorgerkende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern Kootwijkerbroek met $15 \text{ à } 16 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ relatief hoog (ten opzichte van de overige woonkernen in de gemeente). Deze waarde blijft binnen de gestelde streefwaarde van $10 - 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het aanscherpen van de normen voor de voorgrondbelasting weinig effect heeft op de achtergrondbelasting. De scenario's A, B, C1 en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van ca. $15 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Het scenario C2 (met een hogere geurnorm in het landbouwontwikkelingsgebied) resulteert in een achtergrondbelasting van $16 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. De waarde van genoemde achtergrondbelastingen worden allen gewaardeerd als een matig leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

De achtergrondbelasting op de zoekgebieden Kootwijkerbroek West en Oost zal met zijn waarde van $17 \text{ à } 18 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in de toekomst hoger zijn dan die op de bestaande woonkern, maar blijft wel binnen de gestelde streefwaarde voor de woonkern. De hogere achtergrondbelasting is het gevolg van de ligging aan de rand van de bebouwde kom, bovendien ligt Kootwijkerbroek midden in het landbouwontwikkelingsgebied en staat daardoor meer onder invloed van geur uit de veehouderij. Genoemde achtergrondbelasting wordt beoordeeld als matig (dezelfde beoordeling als voor de bestaande woonkern) en is aanvaardbaar gelet op de ligging van het landbouwontwikkelingsgebied en vormt daarmee geen belemmering voor woningbouw.

Woonkern Stroe en zoekgebied

In alle doorgerkende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern Stroe met $7 \text{ à } 8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ redelijk laag. Deze waarde blijft onder de gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het aanscherpen van de normen voor de voorgrondbelasting geen effect heeft op de achtergrondbelasting. De scenario's A, B, C en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van $7 \text{ à } 8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als goed leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

De achtergrondbelasting op het zoekgebied Stroe zal met zijn waarde van $11 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in de toekomst hoger zijn dan die op de bestaande woonkern. Deze waarde voldoet niet aan de streefwaarde die gesteld is voor de bestaande woonkern, maar is te acceptabel gelet op de ligging aan de rand van de bebouwde kom met het landbouwontwikkelingsgebied op enige afstand. Het zoekgebied staat daardoor meer onder invloed van geur uit de veehouderij. Genoemde achtergrondbelasting wordt beoordeeld als redelijk goed en is aanvaardbaar gelet op de ligging van het landbouwontwikkelingsgebied en vormt daarmee geen belemmering voor woningbouw.

Woonkern Terschuur

In alle doorgerekende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern Terschuur met $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ vrij laag. Deze waarde blijft onder de gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het aanscherpen van de normen voor de voorgrondbelasting geen effect heeft op de achtergrondbelasting. De scenario's A, B, C en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van $7 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als goed leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

Woonkern Voorthuizen en zoekgebied

In alle doorgerekende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern Voorthuizen met $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ vrij laag. Deze waarde blijft ruim onder de gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het aanscherpen van de normen voor de voorgrondbelasting geen effect heeft op de achtergrondbelasting. De scenario's A, B, C en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van $4 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als goed leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

De achtergrondbelasting op het zoekgebied Voorthuizen Zuid zal met een waarde van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in de toekomst hoger zijn dan die op de bestaande woonkern (let op: dit geldt ook voor de huidige situatie in het zoekgebied). Deze waarde voldoet aan de streefwaarde die gesteld is voor de bestaande woonkern en is aanvaardbaar gelet op de ligging aan de rand van de bebouwde kom. Het zoekgebied staat daardoor meer onder invloed van geur uit de veehouderij. Genoemde achtergrondbelasting wordt beoordeeld als goed, hetgeen aanvaardbaar is en daarmee geen belemmering vormt voor woningbouw.

Woonkern Zwartebroek en zoekgebied

In alle doorgerekende scenario's en situaties is de gemiddelde geurbelasting op de woonkern Zwartebroek met $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ redelijk laag. Deze waarde blijft ruim onder de gestelde streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.

Uit vergelijking van de scenarioresultaten is op te maken dat het aanscherpen van de normen voor de voorgrondbelasting geen effect heeft op de achtergrondbelasting. De scenario's A, B, C en N ('niets doen') resulteren namelijk in dezelfde achtergrondbelasting van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Deze achtergrondbelasting wordt gewaardeerd als goed leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

De achtergrondbelasting op het zoekgebied Zwartebroek zal met een waarde van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in de toekomst niet hoger zijn dan die op de bestaande woonkern. Deze waarde voldoet aan de streefwaarde die gesteld is voor de bestaande woonkern. Genoemde achtergrondbelasting wordt beoordeeld als goed, hetgeen aanvaardbaar is en daarmee geen belemmering vormt voor woningbouw.

Achtergrondbelasting in het buitengebied

Uit de resultaten blijkt dat de achtergrond geurbelasting in alle situaties en scenario's ruim voldoet aan de door de gemeente gestelde streefwaarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de extensiveringsgebieden en de verwevingsgebieden en aan de gestelde streefwaarde van $32 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de landbouwontwikkelingsgebieden. Daarbij moet worden opgemerkt dat deze streefwaarden plaatselijk worden overschreden (zie volgende paragraaf).

Het gemiddeld geurniveau in de extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden zal voor alle scenario's liggen tussen de $1 - 10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit betekent dat er sprake zal zijn van een zeer goed leefklimaat in de extensiveringsgebieden en een redelijk goed leefklimaat in de verwevingsgebieden (zie tabel 2 op pagina 10).

Het gemiddeld geurniveau in het landbouwontwikkelingsgebied komt voor alle scenario's rond de $20 - 22 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ te liggen. Dit betekent dat er sprake zal zijn van een matig leefklimaat (zie tabel 2 op pagina 10).

Industrieterrein (Barneveld Noord)

Doorgaans worden ook industrieterreinen tot het buitengebied gerekend. De streefwaarden van $10 - 20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ zijn hierop afgestemd. Uit de resultaten blijkt dat de achtergrondbelasting op het industrieterrein ten Noorden van Barneveld voor het grootste deel van het oppervlak minder dan $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bedraagt. Slechts aan de randen van het terrein zijn de belastingen hoger als gevolg van nabij gelegen veehouderijen en kunnen $18 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bedragen. Gemiddeld genomen wordt het leefklimaat beoordeeld als goed.

Campings en gebieden voor verblijfsrecreatie

Ook campings en voorzieningen voor verblijfsrecreatie worden doorgaans gerekend tot het buitengebied. Dit wil niet zeggen dat de normstelling voor het buitengebied automatisch kan worden gehanteerd (wettelijke standaardnorm $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$). Wanneer er sprake is van een clustering van veel geurgevoelige objecten zoals bij een huisjespark het geval is, dan kan gesproken worden over een bebouwde kom (intensief gebruik, weliswaar niet permanent, maar wel vergelijkbaar met bijvoorbeeld een woonwijk). In dat geval is een wettelijke standaard norm van $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van toepassing, waarbij naar boven mag worden afgeweken tot een maximum voorgrond geurbelasting van $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (mits deze waarde in een verordening is vastgelegd). Vandaar ook dat verschillende scenario's zijn doorgerekend, met normen voor de maximale voorgrondbelasting van $1, 2, 3, 8$ en $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Omdat al deze scenario's niet verwerkt konden worden onder het hoofdonderzoek is dit gebeurt in een aanvullend onderzoek waarbij ingezoomd is op het recreatiegebied in het noord-noordoosten van de gemeente (terreinen met vakantiehuisjes). De resultaten zijn op de volgende pagina weergegeven. Voor dit aanvullend onderzoek is een gebied genomen van 500 meter rond de genoemde terreinen. De effecten zijn beoordeeld op gevolgen voor de achtergrondbelasting en de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij.

Resultaten aanvullend onderzoek normstelling camping en verblijfsrecreatie terreinen

Scenario	geurnorm (ou _E /m ³)	geuremissie veehouderij	Achtergrond- belasting (ou _E /m ³)	Aantal bedrijven emissiestandstil
Niets doen	3	1.437.656	6	19
C1	8	1.816.678	7	11
C1	14	2.051.054	8	10

Uit bovenstaande resultaten blijkt dat de geurnormen slechts een beperkt invloed hebben op de achtergrondbelasting (dus ook het leefklimaat) op de onderzochte terreinen voor verblijfsrecreatie. De achtergrondbelasting blijft onder de 10 ou_E/m³ en wordt als goed beoordeeld. Opgemerkt moet worden dat aan de randen van de terreinen daar waar veehouderijen in de nabijheid zijn gelegen de achtergrondbelasting 14 ou_E/m³ kan bedragen. Daar staat tegenover dat aan de randen waar geen veehouderijen zijn gelegen de geurbelasting minder dan 4 ou_E/m³ kan bedragen. Dit neemt niet weg dat de gemiddelde achtergrondbelasting ruimschoots voldoet aan de gestelde streefwaarde van 10 ou_E/m³.

De veehouderijen worden in hoge mate beperkt in de mogelijkheden als gevolg van een geurnorm voor de voorgrondbelasting 3 ou_E/m³ (zowel in emissieruimte als wat betreft het aantal bedrijven dat te maken krijgt met emissiestandstil). Het minst beperkt in ontwikkelingsmogelijkheden worden zij bij een norm voor de voorgrondbelasting van 14 ou_E/m³. Echter de norm van 8 ou_E/m³ biedt voldoende ruimte voor de veronderstelde groei van de veehouderij: 26% groeiruimte ten opzichte van het scenario 'niets doen'. Wel krijgt één bedrijf meer te maken met emissiestandstil.

Tabel 4. Resultaten achtergrondbelasting per gebied (uitgedrukt in ou_E/m^3)

Achtergrondbelasting Resultaten per gebied gemiddeld (uitgedrukt in ou_E/m^3)	Huidige situatie (vergund)	Scenario's						
		A1 Bv+Vh=1 Kwb=2 LOG=20 - buffer 250 m	A2 Bv+Vh=1 Kwb=2 LOG=20 + buffer 250 m	B1 Bv+Vh=2 Kwb=3 LOG=20 buffer 250 m	B2 Bv+Vh=2 Kwb=3 LOG=20 + buffer 250 m	C1 Voorkeur Plangeb. 6 Veller en De Burgt 6,7,8 camp. 8 LOG 20	C2 Plangeb. 6 Veller en De Burgt 6,7,8 camp. 8 LOG 25	N 'niets doen' wettelijke normen
Woonkernen								
- Barneveld	4	5	5	5	5	5	5	5
- De Glind	7	7	7	7	7	7	7	7
- Garderen	3	3	3	3	3	3	3	3
- Kootwijk	0	0	0	0	0	0	0	0
- Kootwijkerbroek	10	15	14	16	16	15	16	15
- Stroe	6	7	7	7	7	8	8	8
- Terschuur	7	7	7	7	7	7	7	7
- Voorthuizen	4	4	4	4	4	4	4	4
- Zwartebroek	8	8	8	8	8	8	8	8
Plangebieden woningbouw								
- De Veller en De Burgt (Barneveld Zuid)	8	9	9	9	9	9	9	10
- Barneveld Noord	7	8	8	9	9	7	7	9
- De Glind	4	5	5	5	5	6	6	5
- Garderen Zuid	2	2	2	2	2	3	3	2
- Kootwijkerbroek West	10	16	16	17	17	17	17	17
- Kootwijkerbroek Oost	11	16	16	17	17	17	18	17
- Stroe	8	11	11	11	11	11	11	11
- Voorthuizen Zuid	8	8	8	8	8	8	8	8
- Zwartebroek	7	8	8	8	8	8	8	8
Campings en verblijfsrecreatie								
- gebied onder aanhoudingsbesluit	6	6	6	6	6	7	7	6
- overige gebieden	4	5	5	5	5	5	6	5
Buitengebied								
- verweving	7	7	7	7	7	7	8	7
- extensivering natuur	1	1	1	1	1	1	1	1
- landbouwontwikkelingsgebied (LOG)	17	20	20	20	20	21	22	20

Tabel 5. Aantal locaties in het buitengebied en ijkpunten op de rand van de bebouwde kom waarop in de huidige situatie en in de scenario's een hogere achtergrondbelasting is gevonden dan de streefwaarde. De streefwaarde per gebied is vermeld en uitgedrukt in ou_E/m^3 .

Tabel 6. Effecten scenario's normstelling voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderij vergeleken met de huidige situatie (vergunnd).

5. Knelpunten achtergrondbelasting		Scenario's						
Aantal locaties met achtergrond geurbelasting hoger dan de streefwaarde		A1	A2	B1	B2	C1	C2	N
Huidige situatie (vergunnd)		Bv+Vh=1 Kwb=2 LOG=20 - buffer 250 m	Bv+Vh=1 Kwb=2 LOG=20 + buffer 250 m	Bv+Vh=2 Kwb=3 LOG=20 - buffer 250 m	Bv+Vh=2 Kwb=3 LOG=20 + buffer 250 m	Voorkeur Plangeb. 6 Veller en De Burgt 6,7,8 Camp. 8 LOG 20	Plangeb. 6 Veller en De Burgt 6,7,8 camp. 8 LOG 25	'niets doen' wettelijke normen
Woonkernen (aantal ijkpunten)								
- Barneveld: streefwaarde 10 ou_E/m^3	4	8	8	10	10	10	10	10
- De Glind: streefwaarde 10 -20 ou_E/m^3	1	1	1	1	1	1	1	1
- Garderen: streefwaarde 14 ou_E/m^3	4	4	4	4	4	4	4	4
- Kootwijk: streefwaarde 14 ou_E/m^3	0	0	0	0	0	0	0	0
- Kootwijkerbroek: streefw. 10 -20 ou_E/m^3	11	11	11	16	16	16	24	11
- Stroe: streefwaarde 14 ou_E/m^3	1	1	1	0	0	1	5	1
- Terschuur: streefwaarde 14 ou_E/m^3	3	3	3	3	3	3	3	3
- Voorthuizen: streefwaarde 10 ou_E/m^3	1	3	3	3	3	3	3	4
- Zwartebroek: streefwaarde 14 ou_E/m^3	3	3	3	3	3	3	3	3
Woonkernen (aantal objecten)	65	191	191	415	415	433	523	395
Buitengebied (aantal objecten)								
- extensivering natuur: streefw. 20 ou_E/m^3	2	2	2	2	2	2	2	2
- verweving: streefwaarde 20 ou_E/m^3	30	182	182	191	191	77	77	196
- landbouwontw.gebied streefw. 32 ou_E/m^3	4	14	14	16	16	19	19	7
6. Resultaten ontwikkeling veehouderij: groei in emissieruimte, ou_E/m^3								
- bebouwde kom	131.483	131.483	131.483	131.483	131.483	131.483	131.483	131.483
- verweving	5.879.736	7.325.713	7.320.060	7.457.435	7.441.948	7.626.778	7.626.778	7.589.749
- extensivering natuur	1.150	1.150	1.150	1.150	1.150	1.150	1.150	1.150
- landbouwontwikkelingsgebied (LOG)	4.268.708	7.430.846	7.428.420	7.678.227	7.672.683	7.910.436	7.910.436	7.127.111

Overschrijdingen van de streefwaarden

In tabel 5 is het aantal locaties weergegeven waarop de achtergrondbelasting hoger is dan de streefwaarde. In het buitengebied betreft het alle voor geurgevoelige objecten. Het eerste deel van de tabel heeft betrekking op ijkpunten op de rand van woonkernen (ieder ijkpunt vertegenwoordigt een aantal geurgevoelige objecten / woningen).

Uit de resultaten blijkt dat de toekomstscenario's allen leiden tot meer locaties met overschrijding van de streefwaarden voor de achtergrondbelasting (vergeleken met de huidige situatie), zowel op de woonkernen als in het buitengebied.

Opmerkelijk is dat:

- uit het aantal ijkpunten met een overschrijding van de streefwaarde kan worden afgeleid dat de toename van het aantal overschrijdingen plaatsvindt in Kootwijkerbroek en Barneveld (met name de oostkant, nabij het landbouwontwikkelingsgebied). NB. Op de overige woonkernen is het aantal ijkpunten met overschrijdingen van de streefwaarde gelijk aan die voor de huidige situatie.
- Het scenario C2 kent het hoogste aantal objecten / woningen aan de rand van de woonkernen met overschrijding van de streefwaarden (523 stuks);
- het scenario 'niets doen' en de scenario B en C2 leiden tot de hoogste overschrijdingen van de streefwaarde (woonkernen en buitengebied totaal);
- het aantal locaties met overschrijding van de streefwaarde in het verwevingsgebied hoger is onder de scenario's dan in de huidige situatie, maar het laagst onder het scenario C (het gevolg van de veronderstelde bebouwing van plangebieden; plaatsing fictieve woningen);
- het aantal overschrijdingen van de streefwaarden in de woonkernen en het buitengebied onder de scenario's A en C1 lager zijn dan het 'niets doen' scenario (autonome ontwikkeling), maar wel hoger zijn dan in de huidige situatie;
- de gevonden overschrijdingen zijn beperkt in omvang, slechts enkele odour units. Daar waar sprake is van een grotere overschrijdingen waren deze in de bestaande situatie al aanwezig (bron: databestand scenario's)

Bij deze resultaten moet worden opgemerkt dat het aantal geurgevoelige objecten dat te maken kan krijgen met een overschrijding van de streefwaarden in relatieve zin laag is: enkele honderden objecten op een totaal van ruim 18.000.

6.2 Ontwikkelingsmogelijkheden veehouderij

De effecten van de scenario's en normstellingen voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij zijn weergegeven in tabel 6.

Groeimogelijkheden

Het blijkt dat de veehouderij onder de toekomstscenario's nog redelijke uitbreidingsmogelijkheden heeft. Afhankelijk van het scenario kunnen de veehouderijen in totaal nog tussen de 25 en 80% in emissie uitbreiden. In het verwevingsgebied is een groei mogelijk van 25 - 30% en in het landbouwontwikkelingsgebied 67 tot 85% wanneer deze vergeleken worden met de huidige situatie. Dit geldt nadrukkelijk voor de emissie. Wanneer dieren emissiearm worden gehuisvest kan de uitbreiding in dieraantallen groter zijn.

De groeimogelijkheden in het *landbouwontwikkelingsgebied* zijn groter dan in de in de andere gebieden. Dit komt deels door het veronderstelde groeiscenario voor de veehouderij en door de hogere normen. Vergeleken met het scenario 'niets doen' (autonome ontwikkeling) biedt het verhogen van de norm in het landbouwontwikkelingsgebied 7 - 20 % meer groeimogelijkheden. Deze zijn het grootst onder scenario C (bijna 20%) en minder onder scenario B respectievelijk A. Hier is de doorwerking van scherpere normen op de woonkernen zichtbaar (zelfs tot in het landbouwontwikkelingsgebied). Het gaat daarbij vooral om scherpere normen op de woonkernen Barneveld en Kootwijkerbroek in de scenario's A en B. Daarnaast is bij vergelijking van de scenario's onderling (A1 met A2; B1 met B2) vast te stellen dat de bufferzones van 250 meter rond de woonkernen weinig effect hebben op de groeimogelijkheden van de veehouderij in omgeving. Zoals gezegd zijn de groeimogelijkheden voor de veehouderij onder het scenario C het grootst. Opmerkelijk dat er geen verschil in groeimogelijkheden tussen het scenario C1 en C2. Dit terwijl de geurnorm voor de voorgrondbelasting onder scenario C2 hoger is dan onder C1, respectievelijk 25 en 20 ou_E/m^3 . De verklaring hiervoor is dat het groeiscenario voor de veehouderij niet meer ruimte voor groei nodig heeft en dus geen hogere norm nodig is om de veronderstelde groei van de veehouderij te kunnen realiseren. Met andere woorden, een geurnorm van 20 ou_E/m^3 voor de voorgrondbelasting in het landbouwontwikkelingsgebied biedt voldoende ruimte om de veronderstelde groei van de veehouderij mogelijk te maken.

Vergeleken met het scenario 'niets doen' (autonome ontwikkeling) hebben scherpere normen op de woonkernen (scenario's A en B) tot het gevolg dat de groeimogelijkheden van de veehouderij in het *verwevingsgebied* wordt beperkt. Daarbij moet worden opgemerkt dat vergeleken met de huidige situatie de groeimogelijkheden nog altijd ruim 25% zullen zijn. Opmerkelijk is dat onder scenario C de groeimogelijkheden in het verwevingsgebied groter zijn dan die onder het scenario 'niets doen' (autonome ontwikkeling). Dit is het gevolg van de hogere normen rond de campinggebieden (geurnorm voor de voorgrondbelasting 8 ou_E/m^3 in plaats van 1, 2, of 3 ou_E/m^3). De overige normen zijn immers gelijk aan het scenario 'niets doen' of in het geval van de plangebieden juist scherper (geurnorm voor de voorgrondbelasting 6 ou_E/m^3 in plaats van 14 ou_E/m^3 voor het buitengebied waar de plangebieden nu nog deel van uitmaken).

Veehouderijen op emissie standstill

In tabel 7 is het aantal bedrijven met een emissie standstill weergegeven. Op deze bedrijven is geen groei van emissie van geurstoffen mogelijk (uitgedrukt als $ou_{E/S}$). Hieruit is het volgende op te maken dat:

- in de huidige situatie hebben 125 veehouderijen geen uitbreidingsmogelijkheden meer (emissie-standstill; op slot). Bij autonome ontwikkeling van de veehouderij komen daar 4 bedrijven bij. Dit zijn bedrijven in het landbouwontwikkelingsgebied die het veronderstelde groeiscenario niet volledig kunnen invullen;
- het aantal bedrijven dat te maken krijgt met een emissiestandstill onder de scenario's A en B groter is dan in de huidige situatie. Dit is het gevolg van de scherpere normen op de bestaande woonkernen die zich vooral uiten in het verwevingsgebied. De bufferzones hebben geen invloed op het aantal bedrijven dat te maken krijgt met een emissiestandstill;
- onder het scenario C krijgen het minste aantal bedrijven te maken met een emissiestandstill. Dit geldt vooral voor het verwevingsgebied. Dit is het gevolg van de hogere normen rond de

campinggebieden (geurnorm voor de voorgrondbelasting $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ in plaats van 1, 2, of 3 ou_E/m^3).

Tabel 7. Aantal bedrijven dat in de huidige situatie en onder de scenario's moet voldoen aan emissie standstil (geen groeimogelijkheden heeft in emissie van geurstoffen- ou_E/s).

	Huidige situatie	Scenario's						
		A1 Bv+Vh=1 Kwb=2 LOG=20 - buffer 250 m	A2 Bv+Vh=1 Kwb=2 LOG=20 + buffer 250 m	B1 Bv+Vh=2 Kwb=3 LOG=20 - buffer 250 m	B2 Bv+Vh=2 Kwb=3 LOG=20 + buffer 250 m	C1 Voorkeur Plangeb. 6 Veller en De Burgt 6,7,8 Camp. 8 LOG 20	C2 Plangeb. 6 Veller en De Burgt 6,7,8 camp. 8 LOG 25	N 'niets doen' wettelijke normen
Verwevings- gebieden	90	110	111	107	110	89	89	90
Landbouw- ontwikkelings- gebieden	35	35	35	33	35	29	27	39

6.3 Voorkeurscenario

Op grond van voorgaande resultaten kan worden opgemaakt dat de scenario's onderling weinig met elkaar verschillen wat betreft de achtergrond geurbelasting. In alle gevallen wordt voldaan aan de streefwaarden voor de achtergrondbelasting (maat voor het leefklimaat). Gesteld kan worden dat het aanscherpen van de geurnormen voor de voorgrondbelasting - scenario's A en B - niet nodig is voor het beschermen van het leefklimaat.

Op de randen van de woonkernen komen wel hoger belastingen voor. Dit blijkt onder andere uit het aantal overschrijdingen van de streefwaarden voor achtergrondbelasting (met name Barneveld Oost en Kootwijkerbroek). Om deze druk van de achtergrondbelasting op de randen, maar vooral op de zoekgebieden, binnen de beperken te houden kan een norm voor de voorgrondbelasting van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ nuttig zijn. Deze is onderzocht voor bufferzone's rond de woonkernen in de scenario's A en B en zijn niet effectief gebleken. Deze blijken wel effectief indien in de zoekgebieden voor woningbouw de norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ van toepassing is (scenario C). De veehouderijen in de omgeving worden zodanig beperkt dat de achtergrondbelasting in de zoekgebieden niet te hoog oploopt en aanvaardbaar is voor woningbouw. Een bijkomend effect is dat minder woningen in het verwevingsgebied te maken krijgen met overschrijding van de streefwaarden.

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat scenario C de voorkeur heeft. Dit scenario biedt naast een afdoende bescherming van de woonkernen ook de meeste ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij (emissieruimte) en kent de minste beperkingen (bedrijven met emissie standstill). De vragen die dan beantwoord moet worden hebben betrekking op de normstelling in de landbouwontwikkelingsgebieden en de campingterreinen.

Voor wat betreft het landbouwontwikkelingsgebied blijkt uit de resultaten dat een normstelling van $25 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ geen meerwaarde heeft voor de veehouderij, vergeleken met de mogelijkheden bij een norm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Een geurnorm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de voorgrondbelasting in het landbouwontwikkelingsgebied biedt voldoende ruimte om de veronderstelde groei van de veehouderij mogelijk te maken.

Voor wat betreft de campinggebieden wijzen de resultaten van de (aanvullende) scenarioberekeningen uit dat een geurnorm voor de voorgrondbelasting van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voldoende

bescherming biedt aan de gebruikers van de verblijfsrecreatieve voorzieningen (goed leefklimaat) en voldoende perspectief biedt aan de veehouderijen in de omgeving om te ontwikkelen.

Kortom, gelet op het voorgaande heeft binnen de C scenario's het scenario C1 de voorkeur. Dit betekent:

- geen andere normen voor geurbelasting voor de woonkernen;
- wel andere normen voor de zoekgebieden voor woningbouw, namelijk $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (i.p.v. de huidige $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ zijnde buitengebied). Uitzondering daarbij vormen De Glind en Veller en De Burgt:
  - De Glind is een kleine woonkern en te beschouwen als een geheel zoekgebied voor woningbouw (locaties binnen en aan de rand van de bestaande kern). Een norm voor de voorgrond geurbelasting van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ stelt de gehele kern veilig voor woningbouw en biedt voldoende bescherming voor het leefklimaat.
  - Veller en De Burgt is een groot zoekgebied voor woningbouw, gelegen aan de rand van het landbouwontwikkelingsgebied en aan de grens met de gemeente Ede. Om voldoende rekening te houden met belangen van de veehouderijen in de gemeente Ede en in het LOG is een voorgrond geurbelasting van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ aanvaardbaar. Aan de rand van het zoekgebied zullen dan hogere achtergrondbelastingen kunnen voorkomen van max. $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, maar gemiddeld wordt voldaan aan de streefwaarde van $10 \text{ ou}_E/\text{m}^3$;
- wel andere normen voor het landbouwontwikkelingsgebied: $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ i.p.v. de huidige $14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- wel andere normen voor campings en verblijfsrecreatie: $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ i.p.v. de huidige $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$.
- geen andere normen voor het verwevingsgebied en het extensiveringsgebied.

Samenvattend: het scenario C1 biedt de gewenste balans tussen de bescherming van het leefklimaat en de mogelijkheden voor de veehouderij. De overige scenario's hebben vooral beperkingen voor de veehouderij als gevolg van scherpere normen op de woonkernen of bieden weinig meerwaarde. Daarnaast biedt het scenario C1 een bescherming van het leefklimaat die gelijkwaardig is aan die van de andere scenario's.

De gemeente Barneveld heeft (vooralsnog) haar voorkeur uitgesproken voor scenario C1. Dit voorstel is in de ontwerpverordening vastgelegd. Dit voorkeurscenario wordt in de volgende paragraaf getoetst aan de randvoorwaarden uit de Wgv.

6.4 Toetsing aan de randvoorwaarden Wet geurhinder en veehouderij

In de artikelen 6 en 8 van de Wgv zijn de eisen vastgelegd die de gemeente moet betrekken bij het vaststellen van andere normen dan die standaard in de wet zijn opgenomen. Deze zijn paragraaf 2.3 besproken. In deze paragraaf wordt getoetst of wordt voldaan aan de eisen.

De gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied

Een andere waarde of andere afstand wordt gemotiveerd door de gemeentelijke visie op het deel van het gemeentelijke grondgebied, waarvoor het stellen van die waarde of afstand wordt overwogen. De visie bevat de gewenste ruimtelijke inrichting in het gebied, in ieder geval ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderijsector en van geurgevoelige objecten. De handreiking bij de Wgv stelt dat het voor de hand ligt om te motiveren of, en zo ja: hoe en in welke mate, de andere normstelling aan realisering van de visie bijdraagt.

In de gebiedsvisie van de gemeente Barneveld is de integrale zonering van het Reconstructieplan als basis voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling genomen. De lagere normstelling voor de zoekgebieden in Barneveld versterkt dit beleid. Als gevolg van de lagere normstelling wordt in het gebied rond de woonkernen verdere ontwikkeling van de veehouderij beperkt. Voor een belangrijk deel van de bedrijven is binnen emissiestandstill nog ontwikkeling mogelijk. Veehouders met meer ambitie voor de toekomst zullen uit moeten zien naar locaties waar die mogelijkheden aanwezig zijn, zoals in het landbouwontwikkelingsgebied en op duurzame locaties in de verwevingsgebieden. Ook is rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen voor woningbouw binnen de gemeente. Een lagere norm in de zoekgebieden geeft voldoende waarborgen voor een redelijk goed leefklimaat rond de kernen waardoor toekomstige woningbouwplannen te verwezenlijken zijn. Het toepassen van lagere normen in verband met woningbouwplannen is voor het overige grondgebied van de gemeente niet noodzakelijk. Lagere normen in de extensiveringsgebieden en verwevingsgebieden kunnen woningbouw juist in de weg staan door de omgekeerde werking in het RO-spoor. Daarom heeft de gemeente gekozen om voor deze gebieden geen andere normen te stellen. Bij het maken van deze keuze heeft zij een afweging gemaakt tussen de gewenste ruimte voor woningbouw en het versterken van het reconstructiebeleid door lagere normen te hanteren in de extensiveringsgebieden (vooral natuur) en verwevingsgebieden. Dit betekent dat de gemeente zich bewust is van het gegeven dat de gebiedsvisie en de verordening, behoudens de hogere geurnorm in het landbouwontwikkelingsgebied, geen extra prikkels bevatten om de veehouderij richting de landbouwontwikkelingsgebieden te laten bewegen.

Op grond van het bovenstaande kan worden gesteld dat de gemeente voldoende rekening heeft gehouden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in het gebied en de motivatie in overeenstemming is met wat de Wgv vereist.

Huidige en te verwachten geursituatie in het gebied

In de gebiedsvisie zijn meerdere scenario's voor de te verwachten geursituatie in het gebied vergeleken met de huidige situatie. Op basis hiervan heeft de gemeente afwegingen gemaakt en de voorkeur gegeven aan andere normen voor delen van haar grondgebied. Andere normen voor het overige grondgebied zijn niet noodzakelijk of juist belemmerend gebleken voor de veehouderij. Hiermee is voldaan aan de eis van de Wgv om rekening te houden met de huidige en te verwachten geursituatie in het gebied.

Het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging

De IPPC-richtlijn beoogt een geïntegreerde aanpak (preventie en bestrijding) van verontreiniging. Afwenteling van een verontreiniging moet worden voorkomen, teneinde een hoog niveau van bescherming voor 'het milieu in zijn geheel' te bevorderen (overwegingen 7 en 9 van de richtlijn). Daarom moet bij het opstellen van een verordening niet alleen met de geursituatie maar ook met de andere milieucompartimenten rekening worden gehouden.

De gemeente zal in delen van haar grondgebied andere, lagere of hogere normen voor de voorgrondbelasting gaan hanteren. In het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging is met betrekking tot de normstelling het volgende in beschouwing genomen:

- de andere norm leidt niet tot een concentratie aan veehouderijen in de nabijheid van voor ammoniak kwetsbare gebieden;
- de andere norm staat een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging door het toepassen van de best beschikbare technieken niet in de weg;

- de lagere norm nabij de kernen / zoekgebieden kan leiden tot het toepassen van luchtwassers. Luchtwassers hebben, behalve een positief effect op geur, mogelijk een negatief effect op andere milieuaspecten, zoals geluid, energie en afvalwater. Door ontwikkeling en stimulering van nieuwe typen gecombineerde luchtwassers zijn luchtwassers beschikbaar gekomen die naast geur ook een positief effect hebben op ammoniak en fijn stof, daarnaast minder energie verbruiken en afvalwater beperken door hergebruik. De innovatie die de laatste jaren door het landelijke en provinciale beleid is ingezet zal zich de komende jaren doorzetten en een bijdrage gaan leveren aan de duurzame ontwikkeling van de veehouderij. Mede daarom heeft de gemeente het toepassen van emissiearme systemen als uitgangspunt voor de gebiedsvisie genomen waarbij opgemerkt moet worden dat het toepassen van deze technieken in het landelijke RO- en milieubeleid is ingebed (zie hiervoor paragraaf 2.5).
- Een hogere norm in het landbouwontwikkelingsgebied kan aanleiding zijn voor verplaatsing van dieren naar het gebied, juist omdat daar veel ontwikkelingsruimte is. Dit versterkt het reconstructiebeleid en stimuleert een afwaartse beweging van de veehouderij. Dit betekent dat er op termijn steeds meer dieren gehouden zullen worden op daarvoor wenselijke locaties (landbouwontwikkelingsgebieden) en steeds minder op ongewenste locaties (nabij natuur of woonkernen). Dit draagt bij aan een duurzame ontwikkeling van het buitengebied.

Kortom, de normstelling in Barneveld zal niet leiden tot verplaatsing van de verontreiniging naar een ander milieucompartment, waardoor de bestrijding van andere verontreinigingen en dus een 'duurzame ontwikkeling' (overweging 9 van de IPPC richtlijn) zou worden gefrustreerd.

Noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu

De gemeentelijke afweging resulteert in een andere normstelling, die weliswaar generiek is in een gebied, maar die voortvloeit uit een maatwerkbenadering ten aanzien van alle onderscheiden veehouderijen in het gebied. De combinatie van deze maatwerkbenadering, de andere norm die de in de wet vastgelegde boven- en ondergrens niet overschrijdt, de mogelijkheid van toepassing van artikel 2 tweede lid Wgv tot het weigeren van de vergunning en het toepassen van beste beschikbare technieken, waarborgen dat voor het milieu in zijn geheel ten minste een gelijkwaardig niveau van bescherming, in vergelijking met de situatie waarin alle bedrijven individueel zouden worden beoordeeld.

Overleg met die naburige gemeente

De gemeentelijke beslissing om een voor bepaald gebied een andere norm te hanteren, kan effecten hebben op de uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen in nabij gelegen gemeenten. Om die reden is voorafgaand aan de besluitvorming over de andere normen overleg voorgeschreven met de nabijgelegen gemeenten, voorafgaande aan besluitvorming over de andere normen (artikel 9 van de Wgv).

De gemeente Barneveld heeft met de gemeente Ede overleg gevoerd over de normstelling in het landbouwontwikkelingsgebied en over de normstelling in het zoekgebied Veller en De Burgt. Met andere omliggende gemeenten is overleg gevoerd over de normstelling voor de campings en verblijfsrecreatie. Afstemming over de overige andere normen (zoekgebieden) is niet nodig omdat deze normen de belangen van de buurgemeenten niet raken.

6.5 Toetsing aan de uitgangspunten van het reconstructiebeleid

De gemeente is bij de scenarioberekeningen uitgegaan van de integrale zonering zoals vastgelegd is in het Reconstructieplan. De gehele gebiedsvisie met scenario's is gebaseerd op deze integrale zonering en is aangevuld met ruimtelijke gegevens over de zoekgebieden woningbouw.

Uit de resultaten is gebleken dat het voorkeurscenario het reconstructiebeleid ondersteunt. Dit wil zeggen dat de meeste ontwikkelingsruimte voor de veehouderij beschikbaar komt in het landbouwontwikkelingsgebied en in mindere mate in de verwevingsgebieden en niet in de extensiveringsgebieden.

Het voorkeursscenario resulteert in vergelijking met de huidige situatie in een toename van het aantal locaties met overschrijding van de streefwaarden. Deze overschrijdingen bevinden zich aan de oostkant van Barneveld en in Kootwijkerbroek, dus in de omgeving van het landbouwontwikkelingsgebied. Deze overschrijdingen zijn niet te vermijden wanneer voor de toekomst een groei van de veehouderij wordt verondersteld en in het landbouwontwikkelingsgebied een hogere geurnorm voor de voorgrondbelasting zal worden gehanteerd. In die zin is een vergelijking met de autonome ontwikkeling (scenario 'niets doen') beter op zijn plaats. Dan blijkt dat het voorkeursscenario niet tot meer, maar naar verwachting minder overschrijdingen zal leiden.

Opgemerkt moet worden dat de ernstige knelpunten met hoge overschrijdingen van de streefwaarde van de achtergrondbelasting in de huidige situatie al bestaan en in de toekomst blijven bestaan. Andere geurnormen (scherpere) op basis van een gebiedsvisie en verordening kunnen daar geen verandering in brengen omdat bestaande rechten van veehouderijen niet kunnen niet kunnen worden aangetast. Daarnaast kan met een gebiedsvisie en verordening met andere geurnormen wel maatwerk worden geleverd, maar dan op gebiedsniveau. Dit betekent dat het instrument van de Wgv met de mogelijkheid om maatwerk te leveren door andere geurnormen te hanteren niet gemaakt is en niet geschikt is om individuele knelpunten op te lossen.

7 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Het scenario C1 biedt de meeste groeimogelijkheden voor de veehouderij, zowel in de verwevingsgebieden als in het landbouwontwikkelingsgebied. In vergelijking met autonome ontwikkeling worden de ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij in het landbouwontwikkelingsgebied substantieel verbeterd door het hanteren van een hogere geurnorm van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ ($14 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ bij autonome ontwikkeling; 'niets doen').

Ondanks de groei van de veehouderijen in de verwevingsgebieden en het landbouwontwikkelingsgebied zijn de gevolgen voor het leefklimaat beperkt. Dit geldt voor de woonkernen, zoekgebieden, gebieden met campings en verblijfsrecreatie en de verwevingsgebieden. Het leefklimaat is goed tot zeer goed en slechts enkele odour units hoger dan in de huidige situatie. Scherpere normen voor de woonkernen zijn daarom niet nodig. Gelet op de hogere achtergrondbelasting aan de randen van de woonkernen en in de zoekgebieden is een andere norm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ wel op zijn plaats. De nabijgelegen veehouderijen worden beperkt ten gunste van de bescherming van het leefklimaat. Hierdoor wordt woningbouw voor de toekomst veilig gesteld. Daarbij moet opgemerkt worden dat de achtergrondbelasting op de zoekgebieden aanvaardbaar is en geen belemmering vormt voor woningbouw.

Om voldoende rekening te houden met belangen van de veehouderijen in de gemeente Ede en in het LOG is een voorgrond geurbelasting van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ aanvaardbaar geacht voor het zoekgebied Veller en De Burgt .

In de landbouwontwikkelingsgebieden is de achtergrondbelasting relatief laag en bedraagt in de toekomst ca. $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ hetgeen resulteert in een matig leefklimaat. Als gevolg van de ontwikkeling van het landbouwontwikkelingsgebied is de geurbelasting op de woonkern Kootwijkerbroek relatief hoog met $15 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit is niet verwonderlijk gezien de ligging van deze woonkern midden in het landbouwontwikkelingsgebied. Gelet hierop kan de geurbelasting als aanvaardbaar worden beschouwd.

Toepassing van een norm voor de voorgrondbelasting $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ op de campings en verblijfsrecreatie biedt voldoende ruimte voor de veronderstelde groei van de veehouderij in de omgeving (26% groei ruimte). Het leefklimaat is en blijft goed, ondanks het hanteren van een hogere geurnorm (8 i.p.v. $3 \text{ ou}_E/\text{m}^3$)

Het scenario C1 met andere geurnormen voor het LOG en de zoekgebieden voldoet aan alle randvoorwaarden en uitgangspunten welke zijn gesteld door de gemeente en de Wet geurhinder en veehouderij. Het betreft:

- de streefwaarden voor de maximale achtergrondbelasting in verband met het leefklimaat;
- ontwikkelingsmogelijkheden voor de veehouderij, met name in het landbouwontwikkelingsgebied;
- de eisen die door de Wgv worden gesteld aan de verordening, namelijk het rekening houden met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling, de huidige en te verwachten geursituatie in het

gebied, het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging en de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.

Ook heeft het vereiste overleg met buurgemeenten plaatsgevonden. Met de gemeente Ede heeft overleg (ambtelijk en bestuurlijk) plaatsgevonden over de mogelijkheden en geurnormen in het landbouwontwikkelingsgebied en het ontwikkelen van het zoekgebied Veller en De Burgt. Voor dit zoekgebied wordt een geurnorm van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voorgesteld om de gewenste woningbouw mogelijk te maken. De omvang van de geurcontouren rond de in Ede liggende bedrijven is dan beperkt. De achtergrondbelasting op het gebied is vergelijkbaar met die bij een geurnorm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Dit betekent dat het leefklimaat voor de toekomstige bewoners is bij een geurnorm van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ gelijkwaardig is aan die bij een geurnorm van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ (beoordeeld als goed).

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat scenario C1 de gewenste balans tot stand brengt tussen het belang van de veehouderij en het belang van bescherming van het leefklimaat. Naar de toekomst toe wordt het leefklimaat in de woonkernen afdoende beschermd tegen hoge geurbelastingen, blijft er ruimte behouden voor woningbouwplannen en heeft de veehouderij voldoende mogelijkheden voor ontwikkeling.

Aanbeveling

- ⇒ Andere dan de wettelijke waarden vast te leggen in een verordening geurhinder en veehouderij voor de volgende gebieden en met de volgende bijbehorende waarde:
  - een waarde van $6 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de zoekgebieden voor woningbouw (Barneveld Noord, De Glind, Kootwijkerbroek Oost en West, Voorthuizen en Zwartebroek);
  - een waarde van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor zoekgebied Veller en De Burgt (Barneveld Zuid);
  - een waarde van $8 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor de gebieden met campings en verblijfsrecreatie;
  - een waarde van $20 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ voor het Landbouwontwikkelingsgebied.
- ⇒ Op het overige grondgebied van de gemeente geen andere normen vast te leggen en de wettelijke standaardnormen hanteren (dit hoeft niet in de verordening te worden vastgelegd).
- ⇒ De ontwikkelingen in de gemeente Barneveld te monitoren en eens per twee jaar te evalueren of het beleid van de gemeente en de verordening aanpassing behoeft. De voorgaande conclusies zijn immers gebaseerd op de veronderstelde te verwachten groei van de veehouderij in de komende jaren. Dit is een toekomstscenario die in werkelijkheid mee of tegen kan vallen met als gevolg dat ook de geurbelasting binnen de gemeente lager of hoger kan zijn dan nu in deze gebiedsvisie is voorzien.

Bijlage A. Wet geurhinder en veehouderij

Het weten waard

Fred Stouthart (SRE Milieudienst), Rob Scholtens (provincie Noord-Brabant)

De nieuwe Wet geurhinder veehouderij is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. Mestvarkeneenheden en afstandsgrafiek zijn verleden tijd.

Nieuwe landelijke Geurwet veehouderij

Door de nieuwe Wet Geurhinder moeten veehouderijen voldoen aan individuele wettelijke normen voor de geurbelasting op een geurgevoelig object. De gemeenten mogen van deze wettelijke normen afwijken en een eigen geurbeleid opstellen. Daarmee biedt de nieuwe wet de mogelijkheid om maatwerk te leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht naar oplossingen voor knelpunten. De door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebied, bestemmingsplan, reconstructieplan, structuurvisie en dergelijke vormen daarvoor de basis.

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)

De systematiek van de Wgv is op hoofdlijn als volgt. De emissie van stankstoffen uit een veehouderijbedrijf wordt berekend in geureenheden: odour units (ou). Hiervoor zijn emissiefactoren opgenomen in de regeling bij de Wgv.

Gegeven de emissie wordt de geurbelasting op een nabij gelegen gevoelig object berekend, bijvoorbeeld op een burgerwoning. Voor het berekenen van die geurbelasting is het verplicht de rekenmodule V-Stacks-vergunning te gebruiken.

De berekende geurbelasting wordt getoetst aan de norm (de maximale belasting die per bedrijf mag worden veroorzaakt). Het wetsvoorstel kent vier standaardnormen: voor concentratiegebieden en niet-concentratiegebieden met daarbinnen een onderscheid tussen de bebouwde kom en het buitengebied. Voor de hoogte van de wettelijke normen is aangesloten bij de huidige regelgeving (normneutraal) en ze zijn gerelateerd aan de kans op geurhinder die door de omgeving zal worden ervaren.

Gemeenten mogen van de wettelijke normen afwijken binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte. Dergelijke afwijkende normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebiedsvisie vastleggen. Op basis daarvan wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de afwijkende individuele normstelling. De afwijkende normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De gemeenteraad besluit over de verordening. Bij het bepalen van afwijkende normen heeft een gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening gehouden met het leefklimaat in relatie tot de geurbelasting ten gevolge van de afwijkende normen.

Geurnormen voor de geurbelasting

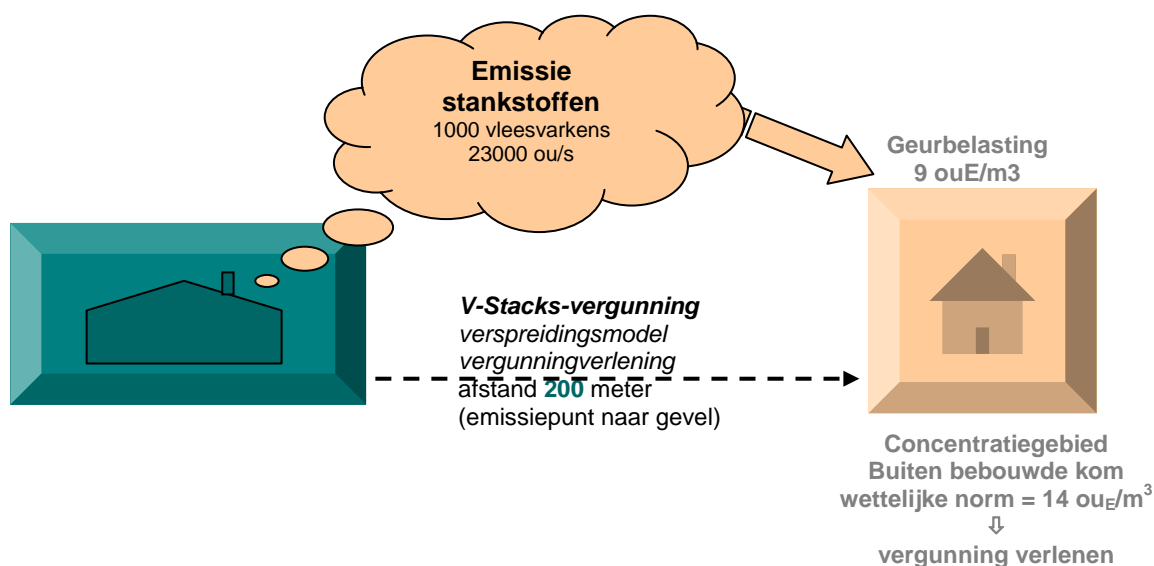
Zoals gezegd kent de wet standaardnormen voor de geurbelasting. Afwijkende normen kiezen voor een gebied kan, maar wel binnen een wettelijk vastgelegde bandbreedte (zie het schema op de volgende pagina). De normen in de wet zijn geurconcentraties en worden uitgedrukt in odour units per kubieke meter (ou_E/m^3). Sinds de invoering van een Europese standaard voor het uitvoeren van geurmetingen zijn de Nederlandse geureenheden vervangen door odour units. Door de ruime bandbreedte in de wet krijgen gemeenten de mogelijkheid om het eigen geurbeleid echt zelf vorm te geven.

Schema maximale waarden geurbelasting

Bandbreedte max. waarden geurbelasting ( ) tussen haakjes de standaardnormen, de waarden links en rechts daarvan geven de bandbreedte aan waarbinnen de gemeente mag afwijken		
	Concentratiegebieden ⁹ (reconstructie)	Niet-concentratiegebieden
binnen bebouwde kom	0,1 - (3) – 14 ou _E /m ³	0,1 - (2) - 8 ou _E /m ³
buiten bebouwde kom	3 - (14) – 35 ou _E /m ³	2 - (8) - 20 ou _E /m ³

Vergunningaanvraag¹⁰

De vergunningaanvraag van een veehouderij moet worden getoetst aan een individuele norm voor de geurbelasting. Dit kan een wettelijke norm zijn of een afwijkende norm die is vastgelegd in de gemeentelijke verordening. Wanneer bekend is aan welke norm getoetst moet worden is de beoordeling van een vergunningaanvraag redelijk eenvoudig en in een beperkte tijd uit te voeren. Met behulp van de rekenmodule voor de vergunningverlening kan de beoordeling binnen anderhalf uur zijn uitgevoerd. Cumulatie van geurhinder hoeft niet meer te worden getoetst.

NB. De afstand wordt bepaald door het programma V-Stacks-vergunning op basis van de coördinaten die in het programma moeten worden ingevoerd. Voor de veehouderij zijn dit de emissiepunten van de stallen en voor de woning de gevel

⁹ Concentratiegebieden "Zuid" of "Oost" zijn aangegeven in bijlage 1 bij de Meststoffenwet. Het betreft gebieden met een grote concentratie van (intensieve) veehouderij, vooral gelegen op de zuidelijke en oostelijke zandgebieden in Nederland. Binnen deze gebieden liggen de reconstructiegebieden waarvoor in het kader van de reconstructiewet ruimtelijke plannen zijn opgesteld. Deze reconstructieplannen moeten leiden tot een verbetering van de kwaliteit van het landelijk gebied. Onderdeel van deze plannen is het aanwijzen van functionele gebieden zoals extensivering-, verweving- en landbouwontwikkelingsgebieden.

¹⁰ Voor veel dieren zijn geuremissiefactoren beschikbaar en wordt de vergunningaanvraag beoordeeld aan de hand van met V-Stacks-vergunning berekende geurbelasting. Er is ook een groep dieren waarvoor deze emissiefactoren niet beschikbaar zijn (niet gemeten tot nu toe). Voor deze groep gelden vaste afstanden: 100 meter naar een woning in de bebouwde kom en 50 meter naar een woning in het buitengebied. Deze groep van 'vaste afstand dieren' kenden we ook al onder de 'oude' regelgeving dieren. Aangezien deze systematiek vrijwel geheel in de Wgv is overgenomen, worden de vaste afstand dieren in dit bestek niet verder behandeld.

Gemeentelijk geurbeleid

Wanneer een gemeente afwijkende normen wil hanteren voor de vergunningverlening dan moet er veel gebeuren. De afwijkende normen moeten in een verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied. Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is ook een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (reconstructieplan). Het gevolg is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Ook de minimum afstanden voor “de vaste afstand dieren” kunnen op basis van een gebiedsvisie naar boven of naar beneden worden bijgesteld.

Zie voor meer informatie de handreiking bij de wet en handleidingen bij de rekenmodules op de Infomil-site van VROM: www.infomil.nl

Het geurbeleid in Nederland

Het algemene uitgangspunt van het geurbeleid is het zoveel mogelijk beperken van geurhinder en het voorkomen van nieuwe hinder. Dit uitgangspunt vormt samen met het toepassen van het BBT-principe de kern van het geurbeleid.

Onderdeel van het geurbeleid is dat de lokale overheden de uiteindelijke lokale afweging moeten maken zodat zij rekening kunnen houden met alle relevante belangen om tot een duurzame kwaliteit van de leefomgeving te komen.

Het geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van het BBT-principe afgeleid;
- voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een “bijzondere regeling” vastgelegd;
- de mate van (nieuwe) hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

Met nieuwe Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) is, net als in het verleden, sprake van een “lex specialis” een aparte wet voor de veehouderij branche. De Wgv kan gezien worden als een “bijzondere regeling” in de vorm van een wet. Vergunningaanvragen in het kader van de Wgv moeten voldoen aan BBT en de gemeente kan het wettelijke toetsingskader gebiedsgericht aanpassen. Het voorkomen van nieuwe hinder is overigens geen uitgangspunt van deze “lex specialis”.

Bijlage B. Wet geurhinder en veehouderij

Toelichting op de verordening en de procedure

De nieuwe Wet geurhinder veehouderij (Wgv) is op 1 januari 2007 in werking getreden. Deze wet is het nieuwe toetsingskader bij aanvragen om een milieuvergunning van veehouderijen. Door deze wet moeten veehouderijen voldoen aan individuele standaardwaarden voor de geurbelasting op gevoelige objecten of aan standaardafstanden tot gevoelige objecten of aan standaardafstanden tot andere veehouderijen.

Gemeentelijk beleid

De Wgv biedt gemeenten de mogelijkheid eigen geurbeleid te gaan voeren. De gemeenten mogen van genoemde wettelijke standaardwaarden of -afstanden afwijken, binnen een in de wet vastgelegde bandbreedte. Door het hanteren van andere normen kan de gemeente maatwerk leveren. Op gebiedsniveau kan worden gezocht passende normen horende bij de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in een gebied. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van veehouderijen in relatie tot dorpskernen, recreatie of andere functies.

NB. Waarden voor de geurbelasting of afstanden worden in het vervolg van deze toelichting “normen” genoemd.

Verordening en gebiedsvisie

De andere normen moeten in een gemeentelijke verordening worden vastgelegd. De onderbouwing daarvoor moet worden geleverd via een gebiedsvisie. In deze gebiedsvisie wordt de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het gebied weergegeven en gekoppeld aan een beoordeling van de geurbelasting van het gebied.

Ruimtelijke ontwikkeling

Het hanteren van andere normen moet conform de wet worden onderbouwd vanuit een ruimtelijke visie op de ontwikkeling van een gebied. De door de gemeente gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied zijn doorgaans beschreven in het bestemmingsplan, het reconstructieplan, een structuurvisie en dergelijke.

Achtergrondbelasting en beoordeling leefklimaat

Andere normen gelden alleen in een bepaald gebied. Voor dat gebied moet de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de gebiedsvisie opnemen en deze in verband brengen met de gewenste geursituatie. Daarvoor wordt de achtergrondbelasting t.g.v. meerdere veehouderijen berekend en wordt een onderbouwing gevonden voor de andere individuele normen. De achtergrondbelasting is een maat voor het leefklimaat. Dit betekent dat bij het bepalen van andere normen de gemeente in haar gebiedsvisie ondermeer rekening heeft gehouden met het leefklimaat. Dit gaat als volgt in zijn werk.

Werkwijze bij het opstellen gebiedsvisie

Voor het opstellen van deze gebiedsvisie is een rekenmodule beschikbaar (V-Stacks-gebied). In tegenstelling tot vergunningverlening wordt niet één bedrijf doorgerekend, maar meerdere bedrijven in de omgeving. Dit resulteert in een beeld van de achtergrondbelasting in het gebied. Door in de rekenmodule de individuele normen voor de vergunningverlening aan te scherpen dan wel te verruimen wordt de achtergrondbelasting lager of hoger. De individuele normen verhogen kan een optie zijn in bijvoorbeeld landbouwontwikkelingsgebieden (reconstructieplan). Het gevolg

is wel dat de achtergrondbelasting hoger zal worden in het gebied wat weer gevolgen heeft voor het leefklimaat (meer kans op geurhinder). De gemeente moet besluiten of dit acceptabel is. Aan de andere kant kan de gemeente besluiten om individuele normen aan te scherpen om een goed leefklimaat te waarborgen ten behoeve van dorpskernen, ontwikkeling van woonwijken of recreatie en toerisme.

Procedureel

(zie ook procedureschema op de volgende pagina)

De procedure rondom de verordening wordt per gemeente geregeld in de inspraakverordening. Voor de inspraakprocedure passen veel gemeenten de Algemene wet bestuursrecht toe (afdeling 3.4 van deze wet). Ook komt het voor dat de gemeenteraad besluit over het al dan niet volgen van een inspraakprocedure. Soms staat een dergelijke bepaling in de inspraakverordening naast de verwijzing naar de Algemene wet bestuursrecht. Het is dus zaak dat de gemeenten de eigen inspraakverordening betrekken bij de te volgen procedure.

Ontwerpverordening

Het gemeentebestuur maakt de ontwerpverordening aanhangig bij de gemeenteraad. Vervolgens kan het ontwerp naar buiten gebracht voor communicatie met belanghebbenden (informatiebijeenkomsten e.d.). Afhankelijk van het gestelde in de inspraakverordening wordt de ontwerpverordening ter inzage gelegd (samen met de gebiedsvisie die de onderbouwing is bij de ontwerpverordening).

Openbare kennisgeving

Voorafgaand aan de ter inzagenlegging geeft het bestuursorgaan in één of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen of op een andere geschikte wijze kennis van het ontwerp. Volstaan kan worden met het vermelden van de zakelijke inhoud. Aanvullend is in de Wet geurhinder en veehouderij bepaald dat mededeling langs elektronische weg wordt gedaan.

Inspraak

Of een inspraakprocedure gevolgd dient te worden is zoals gezegd afhankelijk van de gemeentelijke inspraakverordening. In deze alinea wordt er vanuit gegaan dat de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (de inspraakverordening verwijst alleen naar de Algemene wet bestuursrecht).

De Algemene wet bestuursrecht bepaald dat bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid ingezetenen en belanghebbenden worden betrokken. Deze kunnen naar keuze schriftelijk of mondeling hun zienswijze over het ontwerp naar voren brengen bij het bestuursorgaan. De termijn voor het naar voren brengen van zienswijzen bedraagt zes weken, tenzij bij wettelijk voorschrift een langere termijn is bepaald. In de Wet geurhinder wordt hier niks over gezegd, zodat de termijn van zes weken van toepassing is.

Behalve dat er een verslag moet worden gemaakt, kunnen gemeenten zelf bepalen wat ze doen met de ingebrachte zienswijzen.

Beslistermijn

Er is geen beslistermijn vastgesteld voor deze verordening. Aangezien de beslistermijn vrij is, moeten gemeenten er voor waken het besluit niet te lang te laten liggen. Het besluit treedt in werking op de dag van publicatie.

Bezwaar of beroep

Het is niet mogelijk bezwaar of beroep aan te tekenen tegen de verordening. In het schema op de volgende pagina is de procedure inzichtelijk gemaakt.

Relatie met het aanhoudingsbesluit

Veel gemeenten hebben op grond van de Wgv een aanhoudingsbesluit genomen. Het aanhoudingsbesluit bevriest de vergunningverlening Wet milieubeheer aan veehouderijen in beginsel voor een periode één jaar. Binnen één jaar moet de ontwerpverordening voor het bepalen

van andere waarden en afstanden aan de gemeenteraad zijn aangeboden. Anders vervalt het aanhoudingsbesluit.

Is de ontwerpverordening binnen één jaar na het nemen van het aanhoudingsbesluit aanhangig gemaakt bij de gemeenteraad, dan blijft het aanhoudingsbesluit van kracht totdat de ontwerpverordening ter inzage is gelegd (afhankelijk van inspraakverordening) en het definitieve besluit over de verordening is genomen. Ligt de ontwerpverordening er niet binnen één jaar, dan vervalt het aanhoudingsbesluit.

Procedureschema verordening geurhinder en veehouderij

